

DIALOG

Kresťanský diskusný mesačník

VIII. ročník ● 10/2015

Kresťania
a sociálna služba

Počúvajte Rádio7 na frekvenciách

103,6 MHz v Bratislave

107,4 MHz v Novom Meste nad Váhom

107,7 MHz v Banskej Bystrici

Na celom území SR cez satelit **Astra 3B** alebo cez internet na **www.radio7.sk**

Vysielame modernú kresťanskú hudbu od domácich i zahraničných interpretov, krátke duchovné povzbudenie, poradenské a diskusné relácie, informácie o dianí vo svete i cirkvi a mnoho iného.

Rádio7 je mediálnym projektom občianskeho združenia TWR media so sídlom:

Banšelova 17, Bratislava

tel.: 02 / 43 41 19 11

č. účtu: 2629010483/1100

Počúvajte nás a podporte naše vysielanie!

Mediálny partner Dialógu

O B S A H

Fórum SVEDECTVO N. Pokoraczká	4
Rozhovor EVANJELICKÝ FARÁR V KATOLÍCKYCH NOVINÁCH	5
Téma KREŠŤANIA A SOCIÁLNA SLUŽBA S. Krupa, J. Barát, M. Haszics	10
Misia MOZAIKA V KOŠICIACH E. Mittelmann	18
Filozofické okienko ODVÁŽNA KNIHA O SMRTI M. Pavlíková	20
Úvahy nielen z trolejbusu T. Komrska, A. Gajdošová	24
Rozprávka na pokračovanie AKO SOM PRIŠLA DO KRÁĽOVSTVA A. Činčuráková Tipulová	27
Na margo dní VERTE M. Kacúr	30

Pri zborových objednávkach je odporúčaná predajná cena do 2,20 €, (podľa zborových dotácií)

Individuálne objednávky: cena + poštovné

PRIVÍTAME VAŠU POMOC, KTORÚ MÔŽETE POSLAŤ NA ÚČET: 262 104 1859/1100, Variabilný symbol: 1014

Redakčná rada: Štefan Markuš (predseda), Tibor Máhrík, Bohuslav Piatko, Rastislav Števko

Šéfredaktor: Bohuslav Piatko, bpiatko@internet.sk

Jazyková úprava: Rastislav Števko **Dizajn a grafické spracovanie:** Martin Piatko

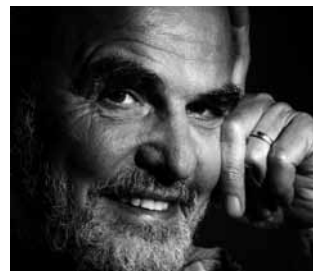
Sídlo vydavateľa: Živnostenská 2, 811 06 Bratislava, IČO: 35 757 43 **Adresa redakcie:** Sadová 28, 900 51 Zohor,
č. tel.: 0903 474 142, e-mail: svatava@internet.sk, web: www.dialog.cb.sk

Vydavateľ: Media Svatava, spol. s r.o. **Vyšlo:** 22. 10. 2015 **Tlač:** Transmedic Slovakia, s.r.o.

Predná strana obálky: L. Kušnieriková - Ruky, **Zadná strana obálky:** B. Piatko - Tkanie času

EV: 2670/08 ISSN: 1337-6985

ŠTAHOVANIE DO MINULÉHO TISÍCROČIA

DANIEL PASTIRČÁK
(Kazateľ Cirkvi
bratskej Bratislava-
Kaplnka.)

Cestovať v čase sa dá. Nepotrebuje ani prekonať rýchlosť svetla. Stačí sa presťahovať. A presťahovať sa dá až do minulého tisícročia. Práve na takú cestu sa s Jarkou (mojou manželkou) chystáme. Knižnica v byte na Cukrovej je už prázdna, z kníh sa stali banány v papierových škatuliach. Z bytu sa na chvíľu stala „banánová republika“. Dnes som sedel na Petržalskom balkóne v našom staromovom byte a čakal maliarov. Pozoroval som ulicu, na ktorej zostali neviditeľné otlačky našich, o dvadsať rokov mladších nôh. Dotýkal som sa okna, na ktoré trojročný syn Jonatán v minulom tisícročí pritláčal žasnúcu tvár. Bez dychu pozoroval koscov s motorovými kosačkami: „*Kosacka, kosacka,*“ – šepkal fascinovaný. Nikto vtedy netušil, že zo zvukov podobných vrčaniu kosačiek raz bude robiť hudbu. Farebné steny čochvíľa pokryje nános novej bieloby. Na stenách sa vrství čas. Nový čas zakryje čas Josefa Sýkoru (dnes už bývalého kazateľa CB na Cukrovej v Bratislave), Lynnette a ich detí. Keby som špachtľou zrýpal nánosy, dostal by som sa až k farbe, ktorá pokrývala steny tohto bytu v čase, keď sme v ňom kedysi bývali. Tak tu budeme bývať na mieste, kde sa časy prelínajú: My, takí, ako sme boli, Sýkorovci, ktorí odišli, a my, ktorými ešte len budeme.

Pri výťahu som stretol suseda Senka. Vítal ma celý natešený, akoby som sa vrátil z dovolenky.

A predsa uplynul čas – dlhý čas.

Kde je ten čas, kam sa stratil?

Ak je priestor a čas iba rozmerom, ktorý Boh otvoril nášmu bytiu, aby sme v ňom uskutočnili svoj život – hoci my sa v čase strácame –, Bohu sa čas nestráca. Každý moment na všetkých miestach trvá večne v Božej pamäti. Všetko, čo sme žili – všetko, kým sme boli – zostáva v Bohu navždy prítomné. My sa sťahujeme, meníme miesto prebývania; no všetok náš čas má svoj domov v Bohu. Všetci sme migranti, pútnici časom; na svete nemáme domov.

Kdesi tam ďalej za Petržalkou – tam, kde má hranice Maďarsko, stojí nový múr zo žiletiek. Múr proti zástupom pútnikov. Sťahujú sa. Opúšťajú miesto, kde sa žiť nedá. Nechceme ich pustiť dnu, aby nám – oni, moslimovia – nerozvrátili náš kresťanský domov.

Časť sveta sme si vyčlenili pre seba. Cudzincov doň nevpustíme?

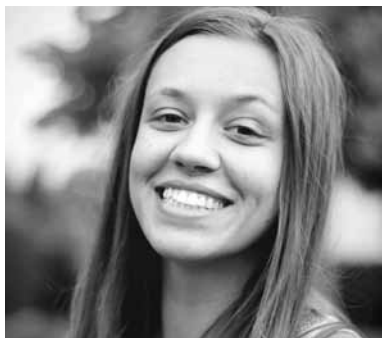
Lenže, kresťansky vzaté – žiaden priestor ani čas nepatrí nám. Všetok priestor i čas je Boží. V takom svete je jediným miestom prebývania vzájomne prejavená láska: „*Čo chcete, aby ľudia robili vám, to robte vy im,*“ – učil nás Ježiš. Ak chcete, aby proti vám stavali múry, i vy ich stavajte – ak chcete, aby vás prijali, i vy ich prijímajte.

Budeme spolupútnikmi všetkých putujúcich.

Tak o kresťanskom bytí premýšľal autor listu Hebrejom: *Vyznávajú, že sú na zemi cudzincami a pútnikmi,* – napísal. *Tí, čo takto hovoria, naznačujú, že hľadajú vlasť. Veď keby mali na mysli tú vlasť, z ktorej vyšli, boli by mali dosť času vrátiť sa. Túžia po lepšej vlasti, po vlasti nebeskej. Preto sa ani Boh nehanbí volať sa ich Bohom, veď im pripravil miesto.* Anonymný autor zo štvrtého storočia v liste Diogenetovi napísal: *Kresťania sa nelíšia od ostatných ľudí ani krajom, ani rečou, ani spôsobom života. Bývajú vo svojej vlasti, ale ako cudzinci. Každá krajina je ich vlasťou a každá vlasť cudzinou. Ženia sa ako ostatní a plodia deti. Sú v tele, ale nežijú podľa tela. Bývajú na zemi, ale domov majú v nebi.*

SVEDECTVO

NIKI POKORACZKÁ

Môj príbeh možno nebudete čítať s otvorenými ústami a zimomriavkami po tele. No je to môj príbeh a ja som vďačná za to, že sa oň môžem podeliť.

Som „kostolné“ dieťa a odmalička som sa pohybovala v prostredí nášho zhromaždenia. Bola som vedená k tomu, aby som pravidelne chodievala do kostola, aj keď by som si radšej pozrela Kakauko s Ivom a Mišom, detskú reláciu, čo chodievala v tých časoch každú nedeľu ráno. Bola som vedená k tomu, aby som na besiedke poslúchala, modlila sa a pred jedlom sklonila hlavu s vďačnosťou Bohu za jedlo, väčšinou v podobe modlitby „Od teba Pane...“. Vždy som chodenie do kostola považovala za niečo, čo jednoducho patrí k môjmu životu a ja s tým nemôžem nič robiť. Jednoducho som to vždy brala tak, ako to bolo. Do kostola chodila celá moja rodina od starých rodičov, cez ujo a tety až po sesternice a bratrancov z druhého kolena. Dokonca som tam vždy mala jediné blízke kamarátky a keď som s nimi chcela byť, musela som ísť do kostola a na besiedku.

Keď mi ktosi v tom období položil otázku, týkajúcu sa Boha a kresťanstva, odpovedala som tzv. naučenými besiedkárskymi odpoveďami. Niekedy som ani nevedela, o čom hovorím.

Jedno leto sa mi naskytla príležitosť ísť na výlet s mladším dorastom, ktorý voláme MDK, aj keď som ešte nebola v ich veku. Veľmi som sa tam tešila, pretože som sa nemohla dočkať, kedy na MDK začnem chodiť a kedy už konečne budem patriť do tej skupiny ľudí, ktorí nemusia chodiť do besiedky ako deti. Na výlete mi bolo veľmi dobre. Mala som pocit, že ma všetci úžasne prijali, aj keď som tam bola jedna z najmladších. Spoznala som sa s veľa ľuďmi, osmelila sa v rozprávaní a získala super nové zážitky. Jeden večer z tohto výletu mi zvlášť utkvil v pamäti. V ten večer nám vedúci pripravili špeciálny čas na to, aby sme sa zamysleli, modlili sa a uvedomili si, kto vlastne Boh je. Po chate nám rozmiestnili papiere s textami, všade boli sviečky a mali sme zakázané rozprávať sa medzi sebou. Bolo tam absolútne ticho. V tú noc som si pr-

výkrát naozaj uvedomila, že Ježiš zomrel za *mňa*. Že Boh *mňa* stvoril, že *mňa* miluje a že sa stará o *mňa*. Veľmi sa ma dotklo, ako tam bolo zdôraznené, že Boh, ktorý stvoril celý vesmír, svojimi vlastnými rukami vytvaroval aj *mňa*, má spočítané všetky vlasy na mojej hlave a pozná ma lepšie, ako sa poznám ja sama. Bol to pre *mňa* veľmi silný večer. Všetko som po prvýkrát pochopila. Oľutovala som svoje hriechy, modlila sa s vedúcimi a potom som Ho s plačom chválila spolu s ostatnými MDK-áčmi.

No ako to po prázdninách chodí, postupne som do kostola a na MDK chodievala znova len z rutiny. Mala som to tam radšej, veciam som rozumela lepšie, no postupne som zabudla na ten skvelý čas, čo som zažila s Bohom na výlete. Potom prišli ďalšie prázdniny, ďalšie výlety a ja som zostala povzbudená a nabudená. Prázdniny sa skončili, nadšenie postupne znova opadlo...

Asi pred rokom a pol som bola v kríze a mala pochybnosti o tom, či som vlastne svoj život Bohu odovzdala. Stále som sa pýtala Boha - ako to mám spraviť? Chcela som, no nevedela som, ako. Nechcela som úplne opustiť svoj starý život, pretože som sa bála, že mi Boh zoberie priateľov, ktorých som mala. To som už chodila na dorasty a v tomto období som na ne chodila len preto, lebo som tam mala všetkých. Keby som na dorasty prestala chodiť, všetci by sa ma pýtali, prečo, a mne sa nechcelo vysvetľovať. Nechcelo sa mi priznať, že môj vzťah s Bohom nie je v poriadku.

V tomto období som sa párkrát stretla s jednou vedúcou dorastu a veľa sme sa rozprávali. Evka mi odpovedala na moje otázky a ja som jej povedala o svojich pochybnostiach a problémoch. Dala mi veľa námetov na rozmyšľanie a povzbudzovala ma vo viere. Ukázala mi, že Ježiš sa nemusí brať len ako ten, čo za *mňa* z lásky zomrel 2000 rokov dozadu, ale že sa môže brať ako niekto, kto žije tu a teraz. Naučila ma o ňom rozmýšľať

ako o svojom každodennom spoločníkovi. Naučila ma rozmýšľať, čo si asi Ježiš práve myslí. Naučila ma brať ho ako niekoho, kto je naozaj stále so mnou a teší sa zo mňa, keď sa ho snažím spoznávať a jeho lásku rozdávam ďalej, a naopak je smutný, keď svoj čas len zabíjam.

Donútila ma rozmýšľať o tom, ako ja osobne beriem Trojjediného Boha. Povedala mi: „Predstav si, že je nebo také ako teraz. Dokonalé nádherné miesto, je tam všetko, po čom túžiš, všetko, čo si predstavuješ, že v nebi bude. Predstav si dokonalé nebo – ale bez Trojjediného Boha. Potom si predstav svet, ako ho poznáme a možno ešte horší, no predstav si, že na tomto svete sa osobne pohybuje Boh a ty by si mala šancu stretnúť sa s Ním. Kde by si bola radšej? Tam v nebi bez Neho, alebo na zemi s trápením, ale s Ním?“ Keď mi túto otázku položila, vedela som odpoveď. V dokonalom nebi aj bez Neho. Veľmi ma to trápilo. Vedela som, že to nie je správne a ja musím veľmi pracovať na svojom vzťahu s Ním.

Neviem, kedy u mňa nastal zlom. Od tohto obdobia až doteraz cítim, že je to stále lepšie a lepšie. Neviem povedať dátum, kedy som svoj život naozaj odovzdala Bohu, no viem, že som to spravila. Neviem si do kalendára zaznačiť presný deň a každý rok oslavovať moje druhé narodeniny.

Stále mám otázky. Stále mám dni, kedy mám chuť na všetko kašľať, mať voľné víkendy a necítiť sa povinná čítať si Bibliu. No som vďačná za to, že aj keď sa na pár hodín alebo dni otočím od Boha, vždy ma k sebe nejakým spôsobom znova pritiahne a ja k Nemu utekám s radosťou. Som vďačná za to, že keď teraz myslím na svoju odpoveď na Evkinu otázku, zdá sa mi to neuveriteľné. Vážne som chcela byť radšej v nebi bez Boha, ako na zemi s Ním? Už mám iný názor. Keď by bol kdekoľvek, chcela by som byť tam, kde On. Stále rastiem a vyvíjam sa. Stále som v procese a stále vidím, že by to so mnou mohlo byť aj lepšie. Stále potrebujem Božie uistenie o Jeho láske, o Jeho činoch, o tom, že som Jeho. No On ma neopúšťa a ja mu každým dňom ďakujem za úžasnú milosť, ktorou ma obdaril. ■

EVANJELICKÝ FARÁR V REDAKCII KATOLÍCKYCH NOVÍN

JAN PAVLAS (Redaktor českého Katolíckého týdeníka.)
Foto: LUBO BECHNÝ

Roky pracuješ zároveň ako evanjelický farár a katolícky novinár. Ako sa ti darí tieto dva svety spájať?

Nakoľko som už skôr žil prakticky v oboch cirkvách – i keď základňu som mal vždy evanjelickú –, nebol to pre mňa zásadný problém. Som presvedčený, že evanjelictvo a katolíctvo sú vzájomne súvzťažné a že tieto cirkevné útvary potrebujú jeden druhého. Mierime nakoniec k rovnakému cieľu, vydali sme sa na rovnakú púť. Preto som prijal príležitosť pracovať v *Katolíckem týdeníku* ako výzvu. Veľmi si pritom cením dôveru, ktorú voči mne od počiatku šéfredaktor novín má, napriek tomu, že som evanjelický farár.

Keď evanjelický farár **MARTIN ZIKMUND** nastupoval v roku 2007 ako redaktor do *Katolíckeho týdeníka*, niektorí si brali jeho šéfredaktora Antonína Randu bokom a pýtali sa ho: „Je pravda, že ten nový človek, ktorého ste prijali do redakcie, je evanjelický farár?“ Pripadal si trochu ako apoštol Peter, ktorému pri Ježišovom zatknutí kládli podobné otázky. A veru v redakcii museli spočiatku zvažovať, komu o Martinovi môžu povedať a pred kým sa musia mať radšej na pozore. O to väčšiu má dnes A. Randa radosť, keď na príklade svojho evanjelického kolegu môže vidieť, aký veľký kus evanjelická a katolícka cirkev od tej doby prešli.

Tohto roku vyšla Martinovi Zikmundovi kniha *Hledat Pánovou tvář* – zberka jeho kázni a esejí o spoločensko-politických témach, publikovaných v *Katolíckom týdeníku*. Začína sa hĺbkovým rozhovorom o jeho živote a kňazskej službe.

V čom sa podľa teba katolíctvo a evanjelictvo dopĺňajú?

Katolíctvo pre mňa predstavuje úctu pred sviatosťami a svätostánkom, evanjelictvo úctu pred hlavou živého Boha. To prvé je viac kňazské, to druhé prorocké, prvé viac zviazané s predpismi a morálnymi princípmi, druhé s dôrazom na individuálnu zodpovednosť. A predsa – ako je dnes všetkým už zjavné – len celkom krajné, zatuhnuté pozície by sa nevedeli jedna druhej priblížiť.

Protestantizmus je dieťaťom katolicizmu, jeho dcérskou spoločnosťou; nezaobíde sa bez neho, pretože samotná Biblia, na ktorú kladie taký dôraz, je garantovaná autoritou katolíckej cirkvi. Bez

cirkevnej autority by kánon novozmluvných spisov nevznikol.

Na druhej strane, reformácia pripomína svojej materskej cirkvi, že apoštolské svedectvo Novej zmluvy je autoritou ešte pôvodnejšou (cirkevná autorita je z nej až odvodená) a že aj o cirkvi platí, že sa môže udržiavať iba tými ideami, z ktorých vznikla.

Myslíš si, že dozrieva čas na spoločné slávenie eucharistie?

V jednotlivých prípadoch áno, ale nedá sa to povedať o celku. Podľa môjho názoru nie je dnes hlavnou otázkou ekumenických vzťahov spoločné slávenie Večere Pánovej (eucharistie), ale spoločné načúvanie evanjeliu. Katolícke a evanjelické poňatia sviatostí sa sčasti kryjú, sčasti rozchádzajú a predstierať, že tieto rozdiely neexistujú, znamená ubližovať obom stranám. Pokiaľ však ide o bohoslužbu slova, tam ju je možné spoločne sláviť, rovnako ako je možné spoločne organizovať biblické hodiny. Máme s tým skúsenosti a tie zmysluplnosť takýchto ekumenických stretnutí potvrdzujú – zvlášť, ak sa konajú opakovane.

Ale vedľa sviatostí je tu ešte pápežský primát a mariánska úcta. Sú to ďalšie rázcestia, alebo to už dnes až tak neplatí?

Rímsky biskup je čím ďalej tým viac považovaný za hovorca celého kresťanstva, čo je samo o sebe veľkým posunom, vzhľadom k minulosti. Žeby však pápežstvo, ako je historicky nastavené, mohlo byť vo viere a mravoch smerodajné aj pre evanjelické cirkvi – to si neviem dosť dobre predstaviť. Pokiaľ ide o Ježišovu matku, tej zatiaľ v dialógu medzi katolíctvom a protestantizmom nebol daný dostatočný priestor, čo je škoda. Tuším, že ďalší pokrok v ekumenickom dialógu nebude možný bez mariánskej inšpirácie.

Peter a Mária sú každopádne zaujímavé postavy už preto, že sa im v evanjeliách venuje nápadne viac miesta než ostatným Ježišovým učeníkom. S tým by sme mali my, protestanti, viac pracovať. Evanjelická teológia je postavená na teológii apoštola Pavla, čo súvisí

s Lutherovým dôrazom na ospravedlnenie z viery.

Nebol ti v ekumenickom hľadani inšpiráciou aj tvoj dedko, evanjelický teológ Jozef Jukl Hromádka? Nakoniec, ten sa ako pozorovateľ zúčastnil aj na 2. vatikánskom koncile...

Áno, na pozvanie kardinála Bey... Dedkove spisy boli pre mňa vskutku prvým uvedením do katolíctva, uvedením na výsosť sviežim a vábivým... Napriek tomu, že boli písané v dvadsiatych rokoch 20. storočia, keď u nás kulminovalo hnutie *Preč od Ríma*. Napríklad jeho spis *Katolicizmus a boj o kresťanstvo* (1925). Klobúk dole!

Pamätáš si ešte na dedka?

Nepamätám. Zomrel v Prahe na konci roku 1969, keď som nemal ešte ani štyri roky, a navyše sme žili v ďalekom Vsetíne. S babičkou Hromádkovou mám však zážitkov plno – tá nám vynahradiť všetkých ostatných chýbajúcich prarodičov. Zomrela náhle v máji 1991, dva týždne po mojej promócií, na ktorej sa ešte zúčastnila.

Kto ťa trochu viacej pozná, vie, že Vsetín považuješ za svoj skutočný domov...

Naši rodičia menili miesto pobytu často. V 50-tych rokoch a v prvej polovici 60-tych rokov sa umelo budovalo pohraničie. Bývali na rôznych miestach v Podkrkonoší a Šluknovskom výbežku. Otec bol lekárom (internistom) a tí boli žiadani všade. Aj keď pochádzal z kapitalistickej rodiny, mal silné prokomunistické sympatie. Roky sa usiloval o členstvo v komunistickej strane, ale kvôli jeho sestre, ktorá už v roku 1948 emigrovala s manželom do Kanady, sa mu to nikdy nepodarilo. Až vo vsetínskom období sa z toho nadobro vyzliekol a celkom sa oddal evanjelickému kresťanstvu. Neskôr, keď už bol na dôchodku, slúžil vo Vizoviciach ako kazateľ. A keď začínal, bol jeho kolegom a susedom vizovický katolícky farár Jan Graubner, dnešný olomoucký arcibiskup.

Prečo sa predtým nechal nadchnúť komunistami?

Najskôr to bolo dané mníchovským syndrómom. A potom – po skončenej 2. svetovej vojne – sa otec čoby mladík vrazil na vlne vtedajšej prosovetskej eufórie. Nehovoriac o tom, že v jeho prípade v tom hral úlohu aj komplex bohatého synka. Sám sa tomu trochu čudujem už preto, že rodina, z ktorej vzišiel, bola neobyčajne umelecky a technicky zaujímavá a inšpirujúca. Jeden otcov strýko bol významným architektom, druhý známym maliarom. Otcov dedko bol skutočným podnikateľom, ktorý si svoj majetok nadobudol svojím umom a pracovitosťou.

Nikdy si neuvažoval, že budeš lekárom ako tvoj otec?

Je pravda, že po prvom a druhom ročníku teológie som pracoval brigádnicky ako sanitár vo vsetínskej nemocnici a tam sa mi medicína začala páčiť, ale na to už bolo vcelku neskoro. Bol som už na teológii a preorientovanie sa na celkom iný odbor by bolo v tú chvíľu trochu zložité. Aj keď politická situácia už bola priaznivejšia než v prípade mojej sestry Jany – hoci mala perfektné študijné výsledky, z náboženských dôvodov nedostala odporúčanie.

Kedy v tebe dozrela túžba ísť na bohoslovie?

Pomerne skoro. Nebol som dokonca ešte ani stredoškólak a už som vedel, že chcem ísť na teológiu. Bolo to jednak vplyvom čítania kníh môjho dedka Hromádku, a jednak tým, že som intenzívne žil v spoločenstve mládeže na Vsetíne. Ako chlapec som sa ešte učil na biblických hodinách pre deti čítať Kralickú Bibliu. Keď som bol ako 14-ročný confirmovaný, dostal som od svojej kmotry ekumenickú Bibliu, vtedy po prvýkrát vydanú. Mám ju dodnes. K obom prekladom Biblie som priľnul natoľko, že mi žiadny iný nechýba.

Zmienil si sa, že si patril do spoločenstva evanjelickej mládeže. Išlo za komunizmu o bežné stretnutia?

Áno, aj vtedy (a možno práve v tej dobe) to bolo v evanjelickej cirkvi normálne. Boli sme „na mládeži“ vedení k tomu, aby sme pripravovali

vali vlastné úvahy. Moja prvá úvaha však nebola nad biblickým textom, ale nad Komenským. Môj prvý kazateľ a farár Emil Ženatý mi utkvil v pamäti ako veľmi inšpiratívny človek, a to najmä preto, že dokázal kombinovať vážny prístup k Biblii s láskou k literatúre a poézii. Emil Ženatý ma krstil, konfirmoval, nasmeroval moje ďalšie kroky...

Náš evanjelický kostol je postavený – spolu s dvoma ďalšími – na kopci, takže akoby sa vyvyšoval nad mestom. Pamätám sa, ako nám Ženatý pri kázni kládol na srdce: „Nie ste lepší než tí tam dole.“ Dráždila ho akákoľvek podoba duchovnej pýchy.

Živá bola v tej dobe aj celá vsetínska ekuména. Keď sa každoročne začiatkom januára organizoval Aliančný týždeň modlitieb, každý týždeň sme sa schádzali v inej protestantskej cirkvi. Sú tam dva evanjelické zbory, baptisti, kresťanské zbory, cirkev bratská, adventisti, husiti...

A čo katolíci?

Tí boli voči nám tiež otvorení. Pamätám si najmä na obdobie, kedy vo Vsetíne ako dekan pôsobil Erich Pepřík. Mal som ho veľmi rád. Vedel, že študujem teológiu, a keď sme sa niekedy stretli, hovoril mi „Bohuslávku“, pretože som študoval bohoslovie.

Ale do vsetínskeho katolíckeho kostola som sa občas vydával už skôr. Vôbec po prvýkrát sa tak stalo v mojich 12-tich rokoch, keď bol za pápeža zvolený Ján Pavol I. To si pamätám veľmi dobre a dodnes mám pred sebou fotografiu tohto pápeža „úsmevu“ s krátkym životopisom, ktorá visela na nástenke pri vstupe do kostola. Neskôr ma upútala katolícka bohoslužba a najmä úcta k sviatosti oltárnej. To bol dôvod, prečo som začal niekedy vo všedné dni skoro tajne navštevovať katolícky kostol a mať katolíctvo vo vážnosti.

Stretávali sme sa tiež s katolíckou mládežou a tieto osobné styky hrali vtedy v mojom živote dôležitú úlohu. Okrem toho na mne v 13-tich rokoch zanechala stopy návšteva južného Poľska s turistickým oddielom Slovan. Okrem iných miest sme boli na hrade Wawel – a práve vo sviatok. Kázeň práve vtedy usta-

noveného arcibiskupa Macharského, ktorú predniesol pri bohoslužbe pod širokým nebom, ma silne upútala, aj keď som rozumel len čiastočne. Celkom novou skúsenosťou pre mňa bolo to, že ľudia kázeň prerušovali potleskom.

Nakoniec, stalo sa to iba rok po zvolení krakovského arcibiskupa Wojtyły za pápeža a rok pred vznikom odborového hnutia Solidarita.

Splnilo štúdium teológie tvoje očakávanie?

Dokonca ich predstihlo. Naša Komenského evanjelická bohoslovecká fakulta sa na svoju dobu profilovala ako pomerne slobodná škola – a hlavne bezmála privátna, pretože nás tam vo všetkých ročníkoch dohromady študovalo asi sto študentov. Takže na prednášky som sa tešil a neznášal som prázdniny.

Študovať si začal v polovici 80-tych rokov, čo súvisí s nástupom Michaela Gorbačova. Prejavilo sa toto uvoľnenie aj v tvojom štúdiu?

Bezpochyby. V pomernom pokoji som sa mohol oddať aj alternatívnym formám štúdia, ktoré boli síce zakázané, ale strach som už nemal. Od roku 1986 som každý týždeň navštevoval po dva roky domáce štúdium filozofie, organizované filozofom a signatárom Charty 77 Danielom Kroupom v jeho byte. Tým to však neskončilo. Najcennejším na stretnutiach ôsmich až desiatich ľudí u Kroupů doma boli rozhovory o aktuálnych témach – či už politických alebo kultúrnych. Napr. ktorá knižka práve vyšla a prečo je dôležitá. Alebo boli témou päťdesiatiny Václava Havla, na ktorých sa Kroupa zúčastnil a o ktorých nám referoval. To bola vtedy v disidentskom svete udalosť! Žiaľ, v tej dobe bol veľkou udalosťou aj Černobyl', ktorý sa týkal doslova všetkých.

Spomenul si Václava Havla. Ako si ho vtedy vnímal?

Jeho *Audienciu* som poznal už ako chlapec takmer naspamäť. Ako študenta ma zaujal svojimi textami, najmä svojou politickou esejou *Moc bezmocných* a dôrazom na život v pravde. Je význačné, ako sa

tohto krehkého človeka komunistický režim obával.

Mal si aj ďalšie skúsenosti s podzemnou činnosťou v Prahe?

Zhruba v rovnakej dobe ako ku Kroupovým som začal dochádzať k Jiřímu Rajmundu Treterovi, vtedy už tajnému dominikánovi, do jeho vršovického bytu na biblické hodiny. Boli nakoniec rovnako konšpiratívne ako tie filozofické semináre. Pamätám si, že sme museli zvonit podľa dohodnutého znamenia: bly-ska-vi-ca. Ale stálo to zato. Také zaujímavé biblické hodiny som do tej doby nezažil.

Zúčastňoval si sa na týchto alternatívnych podnikoch aj na evanjelickej strane?

Na evanjelickej tiež. So spolužiakmi z fakulty sme chceli získať alternatívne pohľady na rôzne otázky a hľadali sme evanjelické osobnosti, ktoré by nám rozšírili obzory. Tak sme sedemkrát na celý víkend zavítali na evanjelickú faru na Sázavu za evanjelickým farárom Jánom Čapkom. Jeho pani Noemi nám vždy v piatok večer nachystala výborné pomazánky a potom sa debatovalo o aktuálnom dianí v politike a cirkvi.

V sobotu mal pre nás Ján Čapek pripravené výklady o konkrétnych teológoch našej cirkvi a fakulty, a bolo to spojené s mnohými diskusiami. A tiež sme si v ten deň vyšli na kratší výlet. Počas nediel sme sa zúčastňovali na službách Božích na Sázave a poobede sa vracali do Prahy.

Osud ťa zavial do veľmi vzdialenej krajiny – do Indie. Ako sa to prihodilo?

V roku 1988 sa na našej pražskej fakulte konalo pracovné zasadnutie Teologického odboru Svetovej rady cirkvi. Jeho riaditeľ, ktorý pochádzal z Indie, ponúkol našej fakulte štipendium pre jedného študenta na ekumenickej United Theological College v Bangalore v južnej Indii. Nikto zo študentov vtedy nechcel ísť. Aj keď som pôvodne počítal, že pôjdem skôr do Východného Nemecka, prejavil som o štipendium záujem, pretože

hrozilo, že nebude využité. A neľutoval som.

To bol jediný dôvod, prečo si tam šiel?

Určite nie. Čítal som práve vynikajúcu knihu Larryho Collinsa a Dominiqua Lapierra *O polnoci príde*

Po druhé som v Indii objavil islam. Žili sme totiž v tej časti mesta, ktorá priamo susedila s moslimskou štvrťou. Denne som o piatej ráno pri východe slnka počul volanie k ranej modlitbe z blízkeho minaretu. Často som chodil nakupovať do moslimského obchodníka,

hláv ľudí z nepriateľských kmeňov muž ulovil, tým viac bol vo svojom kmeni cenený. Od konca 19. storočia tu po desaťročia kontinuálne úspešne prebiehali presbyteriánske, baptistické aj katolícke misie, takže sa mnoho kmeňov stalo kresťanskými. Znamenalo to pre ne epochálny obrat, a to nielen v premenení štýlu života, ale tiež v tom, že sa naučili napr. písať a čítať – misiónári im totiž vytvorili spisovný jazyk. Stretol som sa dokonca s historikom jedného z týchto kmeňov, ktorý mi daroval knihu o svojom kmeni, vôbec prvú. S príchodom kresťanstva pre týchto ľudí vlastne začali dejiny! „Headhunting“ (lov hláv) sa premenil v „soulhunting“ (lov duší). Tak ako predtým druhým usekávali hlavy, teraz začali usilovať o to, aby ich získali pre Krista. Nakoľko je táto oblasť politicky výbušná, nebolo ju možné v dobe, keď som v Indii študoval, navštíviť bez zvláštneho povolenia.

Kedy si sa vrátil domov?

V októbri 1989. Stihol som ešte demonštráciu na Václavskom námestí a potom najmä novembrové udalosti. Vtedy som sa zoznámil so svojou budúcou ženou Miriam Trojanovou – pracovala ako asistentka dekana na našej fakulte. Skoro sa však stala tajomníčkou, lebo v januári 1990 celé dovtedajšie vedenie fakulty odstúpilo a hrozil administratívny rozklad. Brali sme sa začiatkom leta po niekoľkomesačnej známosti, čo bolo dané aj revolučnými udalosťami. Chceli sme však žiť mimo Prahy, takže sme ešte rok žili na Vsetíne, a potom sme sa nastahovali do Pržna u Vsetína, kde sme boli seniorálnym výborom vyslaní.

Toto miesto, aj keď som ho pôvodne nevyhľadával, si ma skoro získalo. A tiež Miriam. Narodili sa nám tu všetky tri deti.

Čo pre teba Pržno znamenalo?

To sa snáď nedá slovami ani vypovedať. Úplne nový svet! Svet, v ktorom som sa od počiatku cítil šťastný. To isté, myslím, platilo aj pre moju ženu. Podhorská dedina. Asi v ôsmich či deviatich chalupách sa vtedy ešte držala krava na mlieko, takže staré pomery tu stále pretrvávali. Navyše nádherná príroda.

sloboda – týkala sa vzniku indickej nezávislosti. A po prvýkrát som v tej dobe videl veľkofilm Richarda Attenborougha *Gándhí*. Nebolo prečo váhať.

Kedy si do Indie odlietal?

V Palachovom týždni, v januári 1989. Môj brat Marek, ktorý začal teológiu študovať tri roky po mne, dostal pri tých demonštráciách poriadnu bitku pelendrom. A práve v tej dobe som letel štyrmi lietadlami do južnej Indie.

Čo si tam získal?

Spoznal som, že svet sa nedelí iba na Západ a Východ.

takže som sa s predavačmi natoľko zblížil, až ma neskôr previedli po svojej mešite. Ich viera bola vnútorná a radostná, nič militantného. V škole som zase navštevoval prednášky o islame a skoro som zistil, že islam dokázal v Indii odbúrať všetky kastové rozdiely medzi ľuďmi ešte radikálnejšie ako samo kresťanstvo. V indickom kontexte každopádne predstavoval pokrok.

Po tretie som sa v Bangalore zoznámil so študentmi zo severovýchodnej Indie. Až do konca 19. storočia tam žili primitívne kmene, ktoré medzi sebou permanentne viedli vojnu. „Headhunting“ (lov hláv) bol bežnou praxou: čím viac

Po prvýkrát v živote som sa učil kúriť v kotle, naučil som sa kosieť a obrábať záhradku. Vďaka presbyterovi Janovi Karolíkovi sme tiež dvakrát pálili vlastnú jablkovicu. Jazdil totiž so svojím traktoríkom tak dlho pozdĺž našej farskej záhrady, kde bolo množstvo spadanych jabĺk, až nás presvedčil, že Božie dary nemôžeme nechávať ladom... Okrem bežných zborových činností som od samého začiatku inicioval schôdzky tzv. tridsiatnikov. Schádzali sme sa v nedeľu večer, spravidla šesťkrát do roka, zakaždým u niekoho doma v počte asi dvanástich až šestnástich, pričom sme často mávali aj hostí. Zblížilo nás to a z návštevníkov týchto schôdzok sa regrutovali noví presbyteri.

A ako myslíš na Prahu, kam ste sa v roku 2000 s rodinou presťahovali?

Bolo to dlhé prehováranie, ale nakoniec sme podľahli. Nevieť, či to bolo dobre, celkom nás to sťahovanie rozhodilo. Každopádne sme boli spočiatku z nových podmienok života uprostred veľkomesta dosť vyplašení - a práve v tej dobe sa nám stala taká zvláštna vec. Manželka raz, keď vstupovala do nášho nového vinohradského bytu, zabudla vybrať kľúč zo zámky, vzápätí si na neho spomenula, ale kľúč už v zámke nebol.

Skoro sme zistili, že v našom činžiakovom zborovom dome „hospodária“ mladí narkomani. Po niekoľkých týždňoch sa ich podarilo chytiť, aj keď za vcelku dramatických okolností - v trolejbusi, ktorý musela zastavovať polícia. Problémy so strácaním vecí z pivnice či chodby teda utíchli, ale po čase, keď som už na všetko zabudol, som dostal list. List z väzenia. List od jedného z tých dvoch narkomanov, že sa nám veľmi ospravedlňuje. Bol napísaný úhladným písmom a vierohodným spôsobom. Odpovedal som vtedy, že nemám problém s odpustením a prajeme mu všetko dobré. Nasledoval druhý list.

Po nejakom čase u nás naraz zazvonil v sobotu zvonček. Otvorili sme a stál tam ten zlodej našich kľúčov a niekdajší narkoman v obleku. Prišiel nám predstaviť svoju

nevestu v bielom, s ktorou sa práve na radnici zobrali.

Odkiaľ duchovne čerpáš?

Najprv prízemne: Keď jazdím vlakom medzi Libicí a Prahou, nabíjam sa. Masarykovo „nádraží“ je vôbec jediné, ktoré je zbudované ako

„Kopfbahnhof“ - vlaky do neho „zajíždějí“ a „vyjíždějí“. Pripomína mi to biblický výraz „vychádzať a vchádzať“, ktorý sa používa v Starej zmluve o ceste do chrámu a z chrámu, ale naznačuje aj spôsob života a myslenia človeka, žijúceho v bázni Hospodinovej.

To „vychádzanie a vchádzanie“ považujem aj pre seba za dôležité. Keď otvárať Písmo - či už pri bohoslužbe, biblickej hodine alebo v súkromí, akoby sa v tú chvíľu vo mne niečo zachvelo; ako by som totiž práve „vchádzal“. To sú okamihy milosti, ktoré dávajú silu „vychádzať“ do sveta a žiť v ňom v onej bázni Hospodinovej. ■

Martin T. Zikmund sa narodil v r. 1966 v rodine lekára na Vsetíne (Morava), má šesť súrodencov. Ako vnuk známeho českého teológa Jozefa Jukla Hromádku poddedil po starom otcovi lásku k evanjelickej teológii, ktorú študoval v Prahe, v Bangalo-

re (južná India) a v Minnesote (USA). Za bývalého režimu sa zúčastňoval na ilegálnych seminároch a biblických hodinách u dominikánov. Od roku 1991 pôsobí ako evanjelický farár (Pržno, Praha-Vinohrady, Libice nad Cidlinou). Pre svoje mimoriadne ekumenické čítanie pôsobí od roku 2007 tiež ako zahraničný redaktor *Katolíckeho týždenníku* a redaktor *Perspektív*. Je ženatý, otec troch detí. Viedol knižný rozhovor s Petrom Pithardom, disidentom a aktívnym politikom po roku 1989 - *Ptám se, tedy jsem* (2010). *Evanjelický východ, sept., 2015*

Pri príležitosti 25. výročia založenia Betánie sa v Bratislave uskutočnila odborná konferencia

Kresťania a sociálna služba,

na ktorej odznelo viacero pozdravných, ale aj odborne zaujímavých prednášok. Zaujala nás predovšetkým „podtéma“:

Aká je pridaná hodnota cirkevných sociálnych služieb v súčasnosti?

Foto z konferencie 25 rokov Betánie:
DANIEL PASTIRČÁK a BOHUSLAV PIATKO

AKÁ JE PRIDANÁ HODNOTA CIRKEVNÝCH SOCIÁLNYCH SLUŽIEB?

SLAVOMÍR KRUPA

(Riaditeľ Rady pre poradenstvo v sociálnej práci.)

Skôr ako sa budeme venovať téme pridanej hodnoty cirkevných sociálnych služieb, je – myslím si – potrebné, aby sme skúmali, aké hodnoty prináša kresťanstvo a kde je zdroj týchto hodnôt. Cirkev je spoločenstvo kresťanov – teda osôb, ktoré sú súčasťou komunity, ktorá prijala, zvnútornila pre svoj osobný život hodnoty kresťanstva. Navyše, kresťania majú v tom prostredí, kde žijú, tieto hodnoty sprostredkovať a odovzdávať (kresťanská misia).

Čo je hodnota (hodnoty)?

Hodnota – hodnoty sú stabilné, nosné, nenahraditeľné, transcendentné princípy, na existencii a aplikácii ktorých je podmienené dobré fungovanie neviditeľného a viditeľného sveta. Hodnoty nie sú závislé na ľudskom vedomí (uvedomovaní), ale sú pre bytie človeka existenčne dôležité, podobne ako je pre život človeka existenčne potrebný kyslík.

Kde je zdroj kresťanských hodnôt?

Odpoveď nájdeme vo vyjadreniach kráľa Dávida, ktorý prisudzuje za zdroj hodnôt Hospodina:

Zbormajstrovi. Dávidov žalm. Nebesia rozprávajú o Božej sláve, obloha hlása dielo jeho rúk. Deň dňu odovzdáva správu, noc noci zvestuje poznanie bez reči, bez slov, nepočuť ich hlas. Ich posolstvo znie po celej zemi a ich oznamy doletia až po končiny sveta. Postavil na nich slnku stan. Ono vychádza ako ženich zo svojho príbytku, teší sa ako hrdina, čo beží do cieľa. Na jednom kraji nebies vychádza, na druhom zapadá; nič sa neskryje pred jeho pálavou. Hospodinov zákon je dokonalý, občerstvuje dušu. Hospodinovo rozhodnutie je spoľahlivé, neskúseného robí múdrom. Hospodinove príkazy sú správne, srdce naplňujú radosťou. Hospodinov príkaz je jasný, očiam dáva svetlo. Bázeň pred Hospodinom je čistá, zostáva naveky; Hospodinove výroky sú pravdivé, všetky sú spravodlivé. Vzácnější sú ako zlato, ako množstvo zlata rýdzeho; sladšie sú ako med, ako med z plástov. Napomínajú aj tvojho služobníka; kto ich zachováva, odmenu hojnú má. Kto si uvedomuje svoje poblúdenia? Zbav ma aj skrytých vín. Ochráň svojho sluhu aj pred spupnými, aby ma neovládli. Potom budem bez úhony, zbavený veľkého hriechu. Nech ti je príjemná reč mojich úst a úvahy môjho srdca pred tebou, Hospodin, moja Skala a môj Vykupiteľ! (Žalm 19)

Aké sú kresťanské hodnoty?

Nepoznatelného Boha máme možnosť poznávať cez vzťah. Vo vzťahu k Bohu môžeme čiastočne – akoby

v zrkadle (píše ap. Pavol) – poznávať Boží charakter, hodnoty. V tomto zmysle je aj človek sám spolu s celým obdivuhodným a nezmerateľným mikro a makro prostredím hodnota sama osebe. Život človeka, jeho bytie, v ktorom si uvedomuje sám seba, sloboda, sloboda mysle, uvažovania, hodnotenia, rozhodovania, konania – to sú nesmierne cenné hodnoty. Sme stvorení Hospodinom a sme stvorení dobre, dokonca až tak, že sa podobáme na nášho Stvoriteľa. Tiež podmienky, ako má človek žiť, pripravil Pán Boh pre človeka dobré – veľmi dobré. Ľudská existencia bola naplánovaná úchvatne, Stvoriteľ ponúkol človeku svoju dôvernú blízkosť. Rozhodovať sa v živote pre kresťanské hodnoty je predpokladom múdrosti. Boh je dobrý. Hodnota toho, čo nám Boh pripravil, je nezmerateľná, podobne ako je nezmerateľný Boh sám. Hospodin premietol do prostredia, v ktorom žijeme a do nás samých hodnoty, ktoré sú dobré – sú dobré, lebo pochádzajú z Boha. Ľudská existencia človeka s BOHOM a Božia existencia s človekom je založená na hlbokom vzťahu osobnej dôvery. Dobro od Boha je založené na slobode – je dobrovoľným, slobodným rozmyšľaním, konaním, ktorého prijímateľom je jeho darca, prostredie a ľudia. Ľudská jedinečnosť je daná jedinečnosťou Stvoriteľa – nie je daná len rôznorodosťou našich fyzických a duševných vlastností, ale tiež slobodou. Naša sloboda je odvodená od slobodnej, ľudsky neobšiahnuteľnej a nepochopiteľnej vôle Stvoriteľa, ktorá miluje dobro. Morálne bipolárny svet, v ktorom existuje dobro i zlo (a v ktorom sa zlo javí na pohľad chutné, krásne a vábivé) testuje hodnotovú orientáciu, múdrosť či bláznovstvo človeka.

Zastavme sa na chvíľu pri hodnote, ktorú Boh pomenoval slovom pokora. Človek sa môže slobodne rozhodnúť pre hodnotu pokory alebo pýchy. Pokora vidí iného človeka ako vyššieho alebo prinajmenšom ako rovnocenného. Hodnota pokory otvára cestu k porozumeniu, spoločnej ceste, vzájomnej službe, skutočnému priateľstvu, k rešpektu a úcte k iným. Pýcha však navonok celkom dobre konkuruje pokore. Pýcha umožňuje využívať svoju intelektovú, mate-

riálnu, duševnú, duchovnú prevahu, poskytuje moc ovládať iných, ponizuje, zosmiešňuje, ironizuje, žiarli; pýcha je nekonečne súťaživá a chce byť všade prvá. Priznajme si – na pohľad je chutná, vábivá, pozoruhodná, obdivuhodná a pritom je pre človeka smrteľne nebezpečná. Sloboda vo výbere hodnôt je pre človeka potenciálnym vrcholom naplnenia života i možným zrútením a pádom. Každé rozhodnutie, osobné a spoločné rozhodnutie je morálnym rozhodnutím medzi hodnotami dobra a zla a nesie v sebe ich následky.

Dokonalý Boh a stratení ľudia

Tragédia človeka je v tom, že napriek upozorneniu podceňuje nebezpečenstvo, ktoré mu hrozí. Subjektívne nesprávne zhodnocuje ponuky, uskutočňuje nesprávne rozhodnutia, ktoré ohrozujú jeho život. Boh, ktorý je dobrý, sledoval postupný odklon človeka od jeho ponuky dobra. Všetky odklony boli spojené s tendenciami zmeniť pozíciu zo „stvoreného“ na „stvoriteľa“. Hospodin po prvom nesprávnom zhodnotení a rozhodnutí človeka upozornil na ich dôsledky, sprísnil pravidlá, stanovil nové podmienky, pomenoval konkrétne nebezpečné situácie a upozornil na ich následky. Smrtonosné následky nesprávnych rozhodnutí mohli ľudia pochopiť a zmeniť vyznaním svojich vín a obetovaním zvierat, plodín, toho najlepšieho, bezchybného, prvorodeného či prvotiny toho, čo ľudia vlastnili. Akoby im Boh chcel povedať: Váš odklon je pre mňa bolestný, priepasť medzi mnou a vami sa stále zväčšuje. Nemôžem sa stotožniť so zlom – spôsobujete mi bolesť, na ktorej nenesiem žiadnu vinu. Sú to vaše nesprávne hodnotenia a vaše rozhodnutia, pre ktoré sa zlo rozmáha na zemi. Pretože nechcete ísť po dobrej ceste, ktorú som vám pripravil, hľadáte si svoju vlastnú cestu – prijímate ponuky, ktoré nie sú odo mňa. V tomto chaose zlého sa objavujú akoby prekvapujúco mužovia a ženy, ktorí obnovujú vo svojom živote dôveru v Hospodina, dôveru, že je Hospodin dobrý a jeho cesty s človekom sú dobré: Enoch, Noach, Abrahám, Izák, Jákob, Jozef, Júda, Samuel, Dávid, Daniel a jeho priatelia, proroci, skrze ktorých sa dobrý Boh zľutuje, prejaví milosrdenstvo, súcitiť, zjavuje pravdu a ktorí vo svojom živote prežívajú niečo z tej bolesti, spravodlivého hnevu a požehnania Boha.

Dokonalý Boh a hriešny človek

Zdá sa, že tento boj návratu človeka do Božej prítomnosti je márný. Človek sa Bohu vzdialil, blúdi, priepasť medzi Bohom a človekom je neprekonateľná. Kým Boh je spoľahlivý a verný, človek je neverný a nedá sa na neho spoľahnúť; kým Boh je dôveryhodný, človek dôveru zneužíva; kým Boh je spravodlivý, človek súdi a odsudzuje nespravodlivo; kým Boh je milostivý, človek je nemilosrdný; kým Boh je súcitiť, človek je akoby bez citu. Počujeme výkrik proroka Izaiáša: *Všetci ľudia „zblúdili ako ovce, každý sa obrátil na svoju vlastnú cestu.“* (Iz 53, 6)

Zdrtený Boží Syn a zachránený človek

Kdesi, ešte na počiatku dejín sa v Božom úmysle rodí riešenie, ktoré čoraz viac presvita a nadobúda konkrétnejšie obrisy. Dobrý Boh pripravuje rozho-

dujúci zápas so zlom, ktorému človek prepadol. Je to šokujúce riešenie. Dokonalý a dobrý Boh sa rozhodne zobrať na seba podobu zlom poznačeného človeka – človeka, ktorý sa tak hrozne vzdialil od svojej pôvodnej role. Oproti Božej moci a dokonalosti prijal Ježiš kríž porušenia – slabého výhonku a koreňa, zasadeného do vysušenej zeme. Oproti Božej všemohúcnosti a krásy prijal Boží Syn Ježiš kríž ľudskej existencie, ktorá ničím nikoho neprítahovala (Iz 53, 2). Oproti Božej vyvýšenosti prijal Ježiš kríž opovrhnutia; oproti Božej sláve prijal Ježiš kríž opustenosti a samoty; oproti Božej dokonalosti prijal Ježiš kríž bolesti a nemoci; oproti Božej svätosti prijal Ježiš kríž opovrhnutia; oproti Božej velebnosti prijal Ježiš kríž znevažovania a posmechu. Boží Syn Ježiš vstupuje do života človeka ako ten, ktorý je zdrtený, zničený, berie na seba naše nemoci, naše bolesti, našu smrteľnosť, naše nepravosti a zlyhania. *„Hospodnovi sa ľúbilo ho tak zdrtieť a strápiť nemocou.“* (Iz 53, 10) Ako je možný taký zásadný zvrat v Božom pláne? Nespravodlivý a všetkému prirodzenému sa vymykajúci príbeh starozákonného Jóba dopadol na Boha samotného. Ježiš hovorí o sebe i o nás, keď uvádza podmienky blahoslavenstva – šťastia, vnútorného pokoja. Predstavuje nám pre našu súčasnosť neatraktívnu, podivnú, nepríťažlivú osobu, ktorú charakterizuje úplná odkázanosť na Boha (oproti prehnanému sebedovetiu), súcitiť a lútosť s druhými (oproti bezcitnosti), tichosť (oproti sebaapresadzovaniu), spravodlivosť (oproti precitlivenosti na seba), milosrdenstvo (oproti bezcitnosti), prostota a čistota srdca (oproti zákernosti a lstivosti), pokoj (oproti vnútornej nevyrovnanosti, ktorá sa prejavuje ohováraním, posudzovaním), znášanie krivdy, prenasledovania (oproti precitlivenosti na seba a útočnosti na druhých). V centre Ježišovho záujmu sú ľudia stratení, zdrtení, ponížovaní, opustení, chorí – ľudia, ktorých vlastné žiadosti a plány nenaplnili. Ježiš sám prijal moc, aby pomohol iným a vzdáva sa moci vtedy, kedy by mohol pomôcť sebe (ako to posmešne vyjadrili ľudia pod krížom: *„Iným pomáhal a sám sebe nemôže pomôcť.“* (Mt 27, 42).

Neviem, či to prijmem, ale to je pridaná hodnota, ktorou môže kresťan osloviť svet. K tomu ešte apoštol Pavol pridáva, že každého, kto chodí v duchu, možno poznať podľa toho, že má lásku k blízkym, šíri okolo seba presvedčujúcu radosť a pokoj, má porozumenie pre druhých ľudí a hľadá dobro a šíri dobro (lebo Boh je dobrý); verne plní svoje sľuby (neodkláňa sa z cesty, po ktorej ide), je pomalý do hnevu a ovláda svoje žiadosti a túžby. (Gal 5, 22) Všetko, čo som uviedol, pôsobí navonok ako slabosť, ale v skutočnosti je to moc, ktorá aj dnes, kde-tu premáha svet. Ježiš otvára cestu späť k dobrému Bohu. Pridaná hodnota cirkevných sociálnych služieb je práve táto misia evanjelia Ježiša Krista, Božieho Syna, Otca a Ducha Svätého.

Komunita kresťanov

A ešte niečo môže byť a má byť pridaná hodnota cirkevných sociálnych služieb – je to spoločenstvo kresťanov, komunita. Podstatou Božej existencie je spoločenstvo Otca, Syna, Ducha Svätého. Preto ako je pre dieťa pred narodením potrebný život v lone matky, ako

je pre dieťa život v rodine, tak je pre kresťana potrebný život v komunite. Kresťania „zotrúvali v učení apoštolov a v spoločnom bratskom spoločenstve, pri lámaní chleba a na modlitbách“ (Sk 2, 42), „každodenne zotrúvajú jednomyseľne v chráme“ (Sk 2, 46) a „chválili Boha a mali milosť u všetkého ľudu.“ (Sk 2, 47) Cirkev je prameňom, z ktorého má vytekať prúd hodnôt do spoločenstva, do komunít kresťanov. Jean Vanier pod komunitou rozumie „miesto, kde sa učíme žiť v rytme a v rozmeroch ľudského srdca a prírody.“ Podľa neho sme stворení zo zeme a potrebujeme slnečné teplo, morskú vodu a vzduch, ktorý dýchame. Komunita je znamením toho, že je možné žiť ľudsky. Cirkevné sociálne služby majú predpoklad vlastnú pridanú hodnotu, ktorú môžeme nazvať „komunitný kresťanský duch“, ktorý Jean Vanier nazýva omnoho jednoduchšie „spiritualitou každodennosti“. (VANIÉR, J.: *Komunita, miesto odpúšťania a sviatkov*, II. diel, 1999, Serafín, Bratislava)

Pridanou hodnotou cirkevných sociálnych služieb je čistý, transparentný, posilňujúci, obohacujúci, očisťujúci vzťah s miestnym cirkevným zborom. Pridanou hodnotou cirkevných sociálnych služieb je (z pohľadu hodnoty spoločenstva ako takého) v prvom rade duchovný potenciál cirkevného zboru. Málokterá verejná alebo mimovládna organizácia má predpoklad

pre také zázemie, aké môže mať cirkevná organizovaná sociálna služba v cirkevnom zbere, ak je cirkevný zbor živou komunitou kresťanov.

Diagnóza:

Ak cirkevné sociálne služby, ktoré sú vysoko profesionálne a poskytujúce kvalitné sociálne služby nespovedujú misiu evanjelia cez osobný život pracovníkov a dobrovoľníkov, nepodporujú prirodzené spoločenstvo – komunitu kresťanov v organizácii a v cirkevnom zbere, potom bude personál a dobrovoľníci s vysokou pravdepodobnosťou pôsobiť unavené a smutne. Cirkevné služby, ktoré neposkytujú kvalitné sociálne služby a nespovedujú misiu evanjelia prijímateľom sociálnych služieb a pracovníci a prijímatelia nenachádzajú spoločné hodnoty vlastné kresťanským komunitám, nie sú dobrou vizitkou cirkvi a kresťanov všeobecne. Pridanou hodnotou cirkevných sociálnych služieb je, keď má organizácia kresťanskú kultúru, keď vyznáva a žije kresťanské hodnoty misie, spiritualitu každodennosti v spoločenstve a pritom poskytuje odborné, kvalitné sociálne služby. Taká služba má presah do spoločnosti, do miest, v ktorých je služba poskytovaná, do lokálnych častí miestnej komunity až k osobám, ktoré v tom prostredí žijú. ■

O PRIDANEJ HODNOTE CIRKEVNÝCH SOCIÁLNYCH SLUŽIEB

JURAJ BARÁT (*riaditeľ DEPAUL Slovensko, n. o.*)

(DEPAUL Slovensko je nezisková organizácia, ktorá v Bratislave prevádzkuje nízkoprahové zariadenia, v ktorých sa stará o ľudí bez domova.)

Charita – soľ zeme a svetlo sveta

Má dnes charita význam, keď sú sociálne služby pomerne rozvinuté?

Charitu vnímam v dvoch významoch: Ako službu blížnemu, ktorú môže vykonávať každý, kto vidí človeka v núdzi; druhý význam slova „charita“ – je to názov organizácie, ktorá zastrešuje tieto činnosti a používa ju najmä katolícka cirkev.

Soľ sa skrýva v zemi a ťaží sa zo zeme. Soľ nie je príliš viditeľná – pôsobí skryte, väčšinou rozpustená vo vode. Nevidno ju ani v jedle, ale jedlo bez soli – aké je? Na druhej strane – svetlo vidno. Keď nie je, nevieme sa orientovať, len – alebo predovšetkým – vďaka svetlu vnímame svet.

Taká je alebo by mala byť charita. Pôsobí skryte – nemusí sa vystavovať na obdiv. No jej pôsobenie má priniesť svetlo tým, ktorí žijú/žijoria v tme beznádeje. Keď sa po revolúcii v 90-tych rokoch vytvoril priestor pre pôsobenie charity, uvažovali sme, ktorým smerom sa vybrať.

Prvou cieľovou skupinou boli starší ľudia – seniori. A to je dodnes v charite náš najväčší projekt. Keď sme začínali, vedeli sme, čo charita asi je, ale nevedeli sme, ako ju robiť. Hľadali sme, čo sa píše o charite v Biblii a zdalo sa nám, že o charite je príbeh o Samaritánovi a Pavlov opis lásky v 1Kor 13. Keď si teraz po rokoch listujem v Biblii, tak sa mi zdá, že je celá o charite. A tak sme sa vydali rôznymi smermi. Spomeniem v skratke len to, na čom som sa zúčastnil osobne.

Pred 23 rokmi sme zriadili Detský charitný dom rodinného typu. Nedávno sme si pripomínali okrúhle výročie založenia tohto zariadenia a stretol som tam mnoho ľudí, ktorí ako deti prešli týmto domovom. Boli to silné stretnutia.

Boli sme pri zrode prvých hospicových zariadení na Slovensku, s ďalšími organizáciami sme začali neskôr rozvíjať humanitárnu rozvojovú pomoc v zahraničí, predovšetkým v Afrike a v Ázii, v krajinách postihnutých prírodnými katastrofami...

Možno si spomeniete na krutú zimu 2005/2006, keď v tuhých mrazoch na následky podchladenia

zomrelo len v Bratislave najmenej 19 bezdomovcov. A vtedy vznikla naša charitatívna organizácia DEPAUL Slovensko. Na pomoc týmto ľuďom – bezdomovcom, ktorí boli pod vplyvom alkoholu, drog (a navyše prostitútky a psychicky chorí), nič neexistovalo. Vtedy sme si povedali, že znížime latku dostupnosti služieb pre týchto ľudí tak nízko, ako je to len možné, aby to bolo prístupné aj pre skupiny ľudí, ktorí sú vylúčené zo spoločnosti a žijú na uliciach. Projekt si našiel uplatnenie a prakticky dodnes tam každú noc prebýva okolo 150 takýchto ľudí.

Je zbytočné o tom rozprávať alebo ukazovať obrázky. To, čo sa tam odohráva, treba zažiť na vlastnej koži. Neskôr sme prišli na to, že okrem sociálnych služieb treba poskytovať aj služby zdravotníckej, a tak sme otvorili ďalšie zariadenie, poskytujúce aj tieto služby.

O čom je (kde je) v tomto systéme najrôznorodjších činností cirkví?

Teológia pozná pojem charita. Dokonca ju považuje za jeden z troch základných pilierov života cirkvi, ktorými sú: evanjelizácia, liturgia a diakonia, teda služba blížnym – charita.

Je to naozaj veľmi zjednodušene povedané.

Kde sa snažia pôsobiť súčasné cirkvi?

Je to predovšetkým školstvo, potom zdravotníctvo a až potom možno sociálne služby – diakonia/charita. My sme sa to snažili trochu meniť aj prostredníctvom iných organizácií. Na začiatku tejto spolupráce cez Okružly stôl ERC boli Igor André z Cirkvi bratskej, Jožko Hrubý z Apoštolskej cirkvi, Tomáš Kriška z Bratiskej jednoty baptistov a mnoho ďalších. Nikdy sme sa nebavili o pápežoch, postavení Panny Márie v teológii; vždy sme hľadali to, čo nás spája, aby sme mohli slúžiť a pomáhať blížnemu v núdzi. Treba povedať, že prakticky vo všetkých cirkvách na Slovensku sa našli silné osobnosti, ktoré na seba zobrali zodpovednosť starať sa o iných, a tak postupne menili aj spoločenský pohľad na túto problematiku. Boli soľou a prinášali svetlo. V začiatkoch nebolo spoločenské prostredie týmto aktivitám veľmi naklonené – dokonca možno

povedať, že ako nevyhnutnú potrebu to nevnímali ani cirkevné spoločenstvá. My sme spoznávali, že to, čo sa rozpráva, nie je to isté ako to, čo ľudia žijú. A toto spoločenské vedomie sa doteraz úplne nestratilo – my s tým dodnes zápasíme, lebo prioritou spoločnosti nie je solidarita, ale boj o moc, peniaze a materiálne statky. Byť soľou a svetlom neraz nie je prioritou ani v reálnom každodennom živote cirkví.

Pre nás je charita – láska. Priznám sa, že ani ja som to na začiatku nevnímал takto – že charita je láska. Toto poznanie prichádzalo postupne s tým, ako som organizoval túto službu, keď som si zreteľnejšie začal uvedomovať, aké dve rozličné prostredia sa pri tejto službe stretávajú, na akú neprajnosť narážali naše snahy a ako sa lámali naše očakávania.

Kde sme mali nabrať silu riešiť neriešiteľné?

Veď aj v samotnej cirkvi je veľa ľudí, ktorí vedia radiť, vedia hovoriť, čo by sa malo robiť, a keď veci padali rad za radom, ich pomocou bolo: To musíte zvládnuť – veď ste charita.

No našli sa ľudia, ktorí sa na to podujali, zobrali na seba zodpovednosť za druhých, za tých, čo boli v núdzi, čo už nevládali, čo boli na okraji... nezlomili ich neúspechy ani beznádej. Tam sa zrodilo poznanie, že iba láska k blížnemu je cesta, ktorá nás prevedie cez všetky prekážky. Vtedy som si začal uvedomovať, že je tu napätie medzi hodnotami, ktorými nás tvaruje evanjelium a zákonmi, ktoré tvorí spoločnosť a štát.

A toto poznanie som začal prenášať do konkrétnej práce v charite. Pretože evanjelium prináša svoje hodnoty, zákon prináša určité hranice a pravidlá. A zrazu si začnete uvedomovať – je človek, ktorý je predomnou, brat, alebo je to klient? Aký je rozdiel medzi profesionálnym a evanjeliovým prístupom k ľuďom? Zahraniční školitelia nás učia, že si v sociálnej práci máme zachovať určitý odstup od tých, o ktorých sa staráme. Máme byť voči nim priateľskí, ale nemáme byť ich priateľmi. To je profesionálna časť prístupu k ľuďom – pomáhať, ale zároveň chrániť sám seba.

Je to správny profesionálny prístup – prijať hodnoty mentálne, ale nepustiť si ich do srdca? Existuje teda ešte niečo v tejto práci? Niečo, čo kresťanský, evanjeliový prístup odlišuje od čisto profesionálneho? Pre nás je to láska. A láska je zo srdca. To je to, čo by mali kresťania vnieť do sociálnej práce. Potrebujeme robiť sociálnu prácu na profesionálnej úrovni, ale s láskou v srdci. Tak, ako nám to prikazuje evanjelium. A to je to, čo som sa za 24 rokov práce v charite naučil – robiť evanjelióvu sociálnu prácu autenticky, v jednote myšlienok, slov a skutkov. Dnes sa však, žiaľ, aj v tejto oblasti stretávame viac s tým, že je iné, čo človek rozpráva a iné, čo robí – a možno ešte ďalšie, čo si myslí. A to sa netýka len politikov, ale aj cirkevných vodcov. Pre mňa sú skutočnými kresťanmi tí, ktorí žijú v jednote skutkov, slov a myšlienok. Len tak môžeme byť soľou a prinášať svetlo. ■

HODNOTY, NA KTORÝCH FRČÍME... (resp. veľmi túžime frčať) V SENIOR GARDEN

MIROSLAV HASZICS

Krédo by malo slúžiť zamestnancom a dobrovoľníkom v každodennom rozhodovaní v ich poslaní – službe. Malo by byť dobre zapamätateľné; univerzálne, t. j. aplikovateľné na rôzne situácie. Praktické a vykonateľné. Malo by byť akosi esenciou hodnôt, ktoré sú pre daný subjekt dôležité.

Siddhárthovi Gautamovi Buddhovi sa pripisuje výrok: „*Nerobte iným to, čo nechcete, aby iní robili vám.*“ V nekanonickej časti Biblie nachádzame obdobnú požiadavku:

„*Čo sa nepáči tebe, nerob ani ty inému!*“ (Tob 4, 15). Kristus však túto pasívnu požiadavku prekračuje, keď žiada viac ako pasívne zdržanie sa zlého konania. Volá k aktívnemu konaniu dobra: „*Všetko, čo chcete, aby ľudia robili vám, robte aj vy im...*“ (Mt 7, 12). Inými slovami:

„*Robte iným to, čo chcete, aby iní robili vám.*“

Z tohto „zlatého pravidla“ sa zrodilo krédo organizácie SENIOR GARDEN n. o., personifikované pre takmer výlučne ženský kolektív zariadenia pre seniorov – ***Nerob iným to, čo by si nechcela, aby iní robili tebe, ale rob pre iných to, čo by si chcela, aby iní robili pre teba!***

Toto krédo je vyjadrením nasledovných princípov a hodnôt našej organizácie:

Profesionalita

Profesionalitu vnímame ako kvalitnú a efektívnu odbornú činnosť, ktorá má svoj zdroj v získaných poznatkoch, vedomostiach a skúsenostiach. Neuspokojujeme sa dosiahnutou úrovňou, ale hľadáme nové zdroje na zvyšovanie svojej profesionality. Princíp profesionality je neoddeliteľný od ďalších uvedených princípov.

Princíp prijatia a ocenenia

Každý má právo na úctivé zaobchádzanie. Každý prejav láskavosti či veľkorysosti je zreteľ a chvály hodný. Najhodnotnejší je „neverejný“ prejav láskavosti a prijatia, ktorý nie je motivovaný iba verejným uznaním.

Ani pocit krivdy, necitlivosti či sebeckta, nasmerovaného voči nám, nás neopravňuje konať neláskavo, necitlivo, ani odplácať za zlé zlým. Môže však – a určite má byť – dôvodom k primeranej reflexii a k hľadaniu zadosťučinenia.

Zamestnanci sú odmeňovaní podľa platnej legislatívy a vopred dohodnutých pravidiel. Okrem ich profesionálneho prístupu k zvereným povinnostiam sa prihliada aj na ich schopnosť vnášať do svojej práce ďalšiu pridanú hodnotu.

Princíp ekumenizmu

Naša organizácia vytvára prirodzenú komunitu ľudí rôzneho vierovyznania i ľudí nepraktizujúcich žiadne náboženstvo. Učíme sa navzájom ctíť si presvedčenie toho druhého a komunikovať o ňom s úctou. Nedáva-

me priestor špekulatívnej, prázdnej či dokonca pohľadovej bigotnosti ani fundamentalistickému ateizmu. My, čo vyznávame Ježiša Krista ako svojho osobného Spasiteľa, chceme byť aj v tomto príklade pre ďalších našich priateľov, kolegov a známych.

Náš ekumenizmus má svoje praktické vyjadrenie aj v bohoslužbách (katolíckych, evanjelických, evanjelickálnych), na ktorých sa dobrovoľne zúčastňujú klienti a návštevníci bez rozdielu kresťanského vierovyznania, vrátane tých nepraktizujúcich.

Dôveryhodnosť

Snažíme sa konať v súlade so všeobecnými etickými normami, plniť svoje povinnosti, dodržiavať pracovnú a občiansku disciplínu. To, čo sľúbime, sa snažíme splniť a naplniť. Dôvera iných nás teší a vedie k ešte väčšej zodpovednosti a túžbe robiť veci dobre.

Čo získal klient (a jeho rodinní príslušníci) existenciou, resp. realizáciou tohto projektu?

- V súčasnosti získava 28 klientov sociálne služby, poskytované na solídnej úrovni (celkovo naše služby využilo – za tri roky existencie zariadenia – 41 klientov).
- Pre niektorých klientov to je prvá skúsenosť s poskytovaním sociálnych služieb (v zariadení).
- Pre niektorých klientov to je prvá skúsenosť s reálne žitým kresťanstvom.
- Možnosť stať sa súčasťou reálne ekumenického, na kristovskú obetavosť orientovaného spoločenstva – komunity. Rodinní príslušníci klientov

vedia, že o ich príbuzných je postarané primeraným spôsobom.

Čo získal cirkevný zbor existenciou, resp. realizáciou tohto projektu?

- Príležitosť pre zbor vyjsť zo „skleníka“ (cirkevného prostredia) a overiť si životaschopnosť deklarovaný hodnôt a tiež v praktickom živote.
- Permanentná príležitosť zvestovať evanjelium slovom i životom (nielen umelo vytvorená príležitosť na jednorazovú službu slovom).
- Zbor získal nehnuteľnosti, využiteľné pre svoju službu sprítomňovania Boha ako toho, ktorý sa stará o človeka, t. j. na praktickú službu slovom i životom.
- Skúsenosť vypočutých modlitieb a Božej pomoci v ťažkých momentoch realizácie projektu.
- Pozitívnu skúsenosť spolupráce s orgánom samosprávy (obec).
- Veriaci sa môžu učiť žiť a pracovať v bezprostrednej blízkosti s nepraktizujúcimi a naopak.
- Piaty členovia zboru našli svoje pracovné uplatnenie.
- Dvaja členovia zboru tu t. č. nachádzajú svoj druhý domov (celkovo doteraz 5 členov).

- Príležitosť pre aktívnu dobrovoľnícku službu.

Čo získala obec existenciou, resp. realizáciou tohto projektu?

- Príležitosť overiť si životaschopnosť deklarovaných kresťanských hodnôt a tiež v praktickom živote formou spolupráce s konkrétnym cirkevným spoločenstvom (v minulosti nebola skúsenosť obce s konkrétnym cirkevným spoločenstvom vždy pozitívna).
- Svedecký postoj niektorých kresťanov – aktérov realizácie projektu v ťažkých momentoch realizácie projektu.
- Zážitok synergického efektu spolupráce.
- Posilnenie morálneho a spoločenského statusu poslancov miestneho zastupiteľstva, otvorene sa hlásiacich ku kresťanským hodnotám.
- Piaty obyvatelia obce našli svoje pracovné uplatnenie.
- Dvaja obyvatelia obce tu t. č. nachádzajú svoj domov (celkovo doteraz 5 obyvateľov obce).
- Príležitosť pre aktívnu dobrovoľnícku službu.
- Zariadenie pre seniorov sa stalo dôležitou súčasťou pri plánovaní sociálnych služieb v obci v rámci komunitného plánovania. ■

MOZAIKA KOŠICE – RODINA?

ERVÍN MITTELMANN (Kazateľ Mozaiky Košice.)

„Na M4 v Olomouci ma oslovili mnohé veci. Najväčším bolo uvedomenie si, koho iniciatívou a prácou je zakladanie zborov. Speaker Øivind Augland nám hovoril o tom, že je to Boh, ktorý chce zakladať zbory. Je to Boh, ktorý si svoju cirkev aj buduje. Je to jeho plán a jeho práca. To nám dáva slobodu. Zakladanie zborov nemusíme držať na svojich pleciach; chyby sú dovolené, môžeme aj odpočívať. Zakladanie zboru je v jeho rukách, nie našich. Verím, že aj Mozaika je zahrnutá v Božom pláne a je to On, kto Mozaiku buduje.“ Marek Kušnír, najnovší člen tímu Mozaiky Košice.

Je večer 23. septembra a začíname sa schádzať v cukrárni na Tereze na Luníku 7. O chvíľu sme všetci. Deti hrali UNO. Dospelí a študenti sme sa neformálne zoznamovali. Strávili sme spolu pohodový voľný večer. Len tak. Zoznámiť sa a tešiť sa na to, že nikto nemusí byť v Košiciach počas ďalšieho školského roka sám. Celý „program“ bol taký, že sme si urobili dve kolečká, kde sme povedali naše meno, čo sa nám na Košiciach nepáči a potom, čo sa nám na Košiciach páči. Medzi nami boli dvaja študenti, ktorí o nás nič nevedeli a pýtali sa, čo je Mozaika. Každý mal odpovedať iba jedným slovom. Aj tí, čo nás poznali 30 minút. Tak nasledovalo druhé kolečko. Takže, Mozaika je: „vzťahy, my, káva, rodina, párty, komunita, priatelia, Ježiš...“

Kto sme?

Vynechám informácie o našom vzťahu s Cirkvou bratskou, to je jasné. Otázkou „kto sme?“ sa v Mozaike reálne zaoberáme. Totižto odpoveď na túto otázku determinuje aj naše každodenné správanie. Mozaika Košice vznikla z misijných popudov. Tejto motivácie sa chceme stále pridržať. Preto otázka „kto sme (Mozaika)?“ zďaleka nie je otázkou iba našej identity či vnútorného kruhu. Veľmi dôležité je pre nás to, aby nám iní – cudzí, priatelia, ateisti či inoverci – povedali, „kto sme“. Nechceme sa schovávať za iluzórnym obrazom našej úžasnosti. Najironickejšie by bolo, ak by sme my samých seba vnímali ako krásne spoločenstvo, ale naši priatelia by videli zakomplexovanú psychologickú sektu. Takže „kto sme“ je otázka aj našej teológie, aj našich vzájomných či misijných vzťahov.

Prvou našou prioritou je vybudovať **rodinu**. Mozaiku v Košiciach ako rodinu. Priestor, kde človek príde, sadne si do pohovky, vyloží si nohy, otvorí si čipsy a... kolu. Ide sa spolu variť, nakupovať, von s deťmi. Ak niekoho niečo trápi, tak to trápi aj ostatných. Ak niekto oslavuje narodeniny, tak všetci. Ak sa stretávame s „ešte nie veriacimi“, tak s viacerými z „rodiny“.

Nechceme byť len partiou nadšencov pre misiu a budovať cool cirkevný zbor.

„Prišla za ním jeho matka a jeho bratia. Ale pre zástup sa k nemu nemohli dostať. Oznamili mu: Tvoja

matka a tvoji bratia stoja vonku a chceli by ťa vidieť. On im však povedal: Mojou matkou a mojimi bratmi sú tí, čo počúvajú Božie slovo a uskutočňujú ho.“ Lukáš 8, 19–21

Túžime byť rodinou so spoločným Otcom.

Kde sme začali?

Zopár charakteristík rodiny a túžba po rodine Mozaika Košice. Úprimnosť, otvorenosť, priamosť, priateľstvo, zdieľanie sa, zdieľanie svojich príbehov, štúdium Biblie, zdôverovanie sa. Je normálne byť hriešnikom, vyznávanie hriechov, povzbudzovanie sa evanjeliom, spoločne trávený čas.

Ako sa hovorí: „Ryba smrdí od hlavy.“ Ak túžime vytvoriť rodinnú kultúru, potrebujeme začať so staršovstvom.

Zdieľacie staršovstvo

Každý piatok ráno od 7:30 do 9:00 sa stretneme, aby sme riešili naše „citlivé mužské duše“. Otvorene hovoríme, ako sa máme, čím osobne žijeme. Zdieľame sa v kontexte biblického príbehu (stvorenie, človek, pád, konflikt, atď). Vyznávame si hriechy, slabosti a nedokonalosti. Spolu pozeráme na ukrižovaného a vzkrieseného Krista. Vzájomne sa modlíme. Všetci vnímame vzájomné bratstvo, radosť, slobodu a posilnenie. Učíme sa spolu nasledovať Ježiša. Nechceme žiť jeden bez druhého. Toto je náš svätý piatok ráno.

Pracovné staršovstvo

Zistili sme, že medzi nami máme ťažné kone, ktorým z workoholizmu mierne preskakujeme. Hádajte, kto to je. Už teraz v Mozaike pracujeme so zhruba 40 ľuďmi. Máme širokú systematickú prácu a tak vznikali napätia, ktoré sa aj prejavili. Urgentne sme potrebovali rozdeliť úlohy. Nie len tak, ale podľa duchovných obdarovaní.

Po prvé sme si jasne určili, že nikto z nás nie je nadradený či podradný. Nikto z nás nie je hlava Mozaiky a ostatní výkonné orgány. Každý z nás musí byť rovnocenný a musíme byť každý na každého rovnako prísni, ale aj láskaví. Rovno si povieme, keď niekto z nás zhršiel a potrebuje v niečom napraviť. Poviem vám

dva radostné príklady z mojich posledných 3 týždňov. Raz som sa ja s ďalším členom Mozaiky pred všetkými pohádal. Arogantne som sa k nemu správal a určite som ho aj zranil. Jeden člen staršovstva mi povedal: „Ak by som bol tvojím vedúcim, okamžite by som ťa poslal ospravedlniť sa.“ Ja som mu odpovedal: „Ale ty si mojím vedúcim. Ja sa ti chcem a musím podriaďovať... sme jeden tím.“ Alebo inokedy mi povedal ďalší zo staršovstva: „Ervin, ak by som ťa nepoznal, tak by som povedal, že si manipulantom...“ Vau. Je tak dobré, že máme takéto staršovstvo. Priznám sa vám, že keď som sa vrátil z Kalinova, takéto staršovstvo mi veľmi chýbalo. Teraz ho máme a som Bohu nesmierne vďačný. Všetci sme na rovnakej úrovni. Sme rovnakí lídri a za Mozaiku a vzájomný duchovný rast sme rovnako zodpovední.

Máme však iné obdarovania, úlohy a zodpovednosti. Keď sme chceli normálne fungovať, museli sme to riešiť. Kde však začať? Rozhodli sme sa, že budeme postupovať podľa listu Efezským 4, 11–16 (misiologický termín APEST): „*A on ustanovil jedných za apoštolov, iných zasa za prorokov a iných za ohlasovateľov evanjelia, iných ustanovil za pastierov a učiteľov.*“ Dva piatky sme riešili, kde vidíme vzájomné Božie obdarovania. V nasledujúcom období si rozdelíme úlohy a zodpovednosti.

Môžem zodpovedne a radostne povedať, že máme skvelé staršovstvo. S chalanmi sa učíme byť reálnou rodinou. Sú naozaj veľkými Božími mužmi. Bez nich by bola Mozaika Košice iba prázdnu fantasy.

Misijné komunity

Presúvame sa do druhej najdôležitejšej úrovne v Mozaike. Minulý školský rok sme mali až sedem pravidelných stretnutí prevažne s „ešte nie veriacimi“ ľuďmi. Potrebujeme viac. Potrebujeme sa dostať na takú úroveň, aby sme robili fyzicky menej, ale zároveň omnoho intenzívnejšie rozvíjali vzťahy či už medzi nami, alebo s našimi priateľmi. Prirodzene sa nám vyrýsovali dve rodinné komunity, ktoré pozostávajú dokopy zo 14 učeníkov, neformálnych členov Mozaiky. Tie dve „komunity“ budujú a kultivujú mnoho ďalších vzťahov. Aj tu sa dostávame k tomu, že musíme „vyžarovať“ rodinnú učenicú kultúru. Vysvetlím. Naším cieľom nie je privádzať ľudí ku Kristovi. To je evanjelizačná služba, ktorá je iste našou súčasťou, ale to nie je cieľ. Cieľom je zapojiť nových ľudí, ktorí sú: „bez Krista, bez nádeje, bez odpustenia, často bez rodín, cudzinci a od cudzení...“ do rodiny Kristových učeníkov. Tento typ evanjelizácie je viac ako proklamačný. Je aj rodinný a komunitný. Som presvedčený, že všetci potrebujeme byť súčasťou kompletného evanjelia, ktoré sa prejavuje komunitne. Naozaj som v rozpakoch, ak sa medzi nami obhajaje spása bez cirkvi. V celej Biblii vidíme Boha v kontexte MY ako spoločenstva, rodiny. Ako sa môžeme naučiť nasledovať Krista (byť jeho učeníkmi) bez toho, aby sme vnímali a plnili potreby našich duchovných súrodencov? Akí chceme byť učeníci, keď nemáme nikoho, kto nás hlboko pozná, kde by sme si dôverovali a bezpodmienečne prijímali a nehovorili by sme si pravdu do očí? Pre nás v Mozaike šíriť evanjelium znamená zapájať ľudí do rodiny Kristo-

vých učeníkov. Tam môžu evanjelium vidieť, dotknúť sa ho, zažiť. Nie je to jednoduché. Už som si zvykol, že život nie je jednoduchý – prečo by Mozaika mala byť? No je ohromne dobrodružné vidieť „programových“ kresťanov, ako začínajú niesť bremená druhých a povzbudzovať sa.

Nedeľné MABy

MABy (Mozaika Alternatívne Bohoslužby). Tento týždeň spisujem zmluvu o nájme na sídlisku Terasa. Priestor je takmer v strede 42-tisícového sídliska. Je obklopený parkom, ihriskom a malým Tescom (čo viac potrebujeme k životu, však?) Kapacita multifunkčnej miestnosti max. okolo 120 ľudí. Dobrá cena. Skvelé. Nie najdôležitejšie, ale skvelé. Nedeľu potrebujeme. Je to jediný priestor, kde sa vidíme všetci spolu. Kde sa vidia všetky naše deti. Kde vieme vzájomne posilňovať našu identitu celej Mozaikovej rodiny. Kde vieme teologicky vyučovať. Túžime po tom, aby sme mohli spolu počuť evanjelium. Aby sme mohli spolu oslavovať evanjelium a Boží príbeh. Túžime po tom, aby sme sa spolu vzájomne posilňovali evanjeliom. Túžime byť aj trochu „oficiálni“.

MABy sme rozdelili do 4 rôznych nedeľ. Od októbra 2015 začíname:

Prvá nedeľa v mesiaci: party MABy

Keď vedieme rôzne rozhovory s našimi priateľmi, veľmi často z nich vychádza pokrivený odpudzujúci obraz kresťanstva a cirkvi. Kresťanstvo zákazov, príkazov, pravidiel, doktrín. Chladné, strnulé, strojené, hrané, obmedzujúce. Viem, že tieto obrázky sú mnohokrát veľmi subjektívne. Nemôžeme však nečinne počúvať veci, ktoré teologicky, ale ani prakticky o cirkvi Ježiša Krista pravdivé nie sú. Biblia je kniha radosti, nádeje, osláv, slávností. Predsa nie je normálne, ak nevyžaruje radosť zo života, ak je našou hlavnou identitou Dobrá správa – evanjelium; ak prvé Ježišove znamenie o sebe bola oslava a tieň večnej oslavy, ak jedna z najdôležitejších kapitol v Lukášovom evanjeliu popisuje nebeské oslavy (LK 15), ak je radosť jedným z prvých ovocí Ducha Svätého.

Áno, život je veľmi zložitý a máme veľa dôvodov plakať. Ľudia evanjelia však majú 100x viac dôvodov

radovať sa. Mozaika je aj o radoch z života. Je o oslavách. Je o párty. Ešte neviem, ako bude vyzeráť naša párty MABY – ja ani nikto z nás ju v rukách nemá. Veríme Duchu Svätému, že nás dielo Ježiša Krista a Božia každodenná starostlivosť uchvátia. Tu budeme oslavovať narodeniny, jesť čipsy, piť kolu a robiť si zoznamy, čo všetko dobré nám Boh daroval do našich životov.

Druhá a štvrtá nedela:

Klasik MABY

Piesne, oznamy, piesne, apoštolské krédo, modlitby, kázanie, diskusia, modlitby, chvály, Pánova modlitba... To poznáte.

Tretia nedela: **MABY DEEP**

Štúdijská, biblická nedela. Priesťor budeme mať v prenájme na 3 hodiny a ideme do toho. MABY DEEP bude sústredené skupinové biblické štúdium. Papiere, Biblie, ceruzky, tabuľa a fixky, modlitby, slová, texty, myšlienky, zdieľanie, aplikácie. Druhá časť bude pozostávať z praktických úloh, ktoré potrebujeme riešiť v rámci tréningového programu zakladania zborov M4.

Čaká nás ohromné dobrodružstvo. Veľmi sa tešíme, kam nás bude Duch Svätý viesť nasledujúci školský rok. Som vám nesmierne vďačný za vaše modlitby a prosím o ďalšie. ■

„Smrť je nedefinovateľná – jediná istota a jediná vec, o ktorej nie je nič isté.“ S. Kierkegaard

ODVÁŽNA KNIHA O SMRTI

MARTINA PAVLÍKOVÁ

KATARÍNA GABAŠOVÁ: Kierkegaard a obraz smrti vo svetle súčasnosti.

Ljubljana: KUD Apokalipsa, 2014.

Smrť a vedomie smrti, ako aj zomieranie patrí neodmysliteľne k životu človeka. Práve monografia vysokoškolskej pedagogičky Dr. Kataríny Gabašovej, členky The Søren Kierkegaard Society in the United States s názvom *Kierkegaard a obraz smrti vo svetle súčasnosti* sa sústreďuje na psychologickú interpretáciu obrazu smrti v súčasnosti. Autorka vychádza z myšlienkového odkazu dánskeho mysliteľa Sorena Kierkegarda (1813–1855).

Téma smrti otvára množstvo otázok a problémov. Fenomén smrti a umierania je spájaný s množstvom problémov etickej povahy, ktoré aktuálne rezonujú i v rámci celospoločenskej diskusie. Ide okrem iného o eutanáziu, interrupcie, umelú reprodukciu či nový trend v oblasti kryoniky. Kriticky je reflektovaný tzv. nekromarketing a nekrotainment. Ako odpoveď na prevládajúcu tendenciu smrť tabuizovať – nielen na úrovni jednotlivca jej popieraním, vytesňovaním z vedomia i rozhovorov, hľadaním úniku a rozptyľovania – ponúka autorka možnosť ukázať nevyhnutnosť „hľadania zmyslu života prostredníctvom zmyslu smrti“ (9).

V stredoeurópskom priestore je to prvá monografia daného typu v súvislosti s interpretáciou S. Kierkegarda. Autorka sa zameriava na menej známy Kierkegardov spis *Tre Taler ved t nkte Leiligheder (Tri rozpravy pri pomyselnych príležitostiach)* z roku 1845, najmä na jeho tretiu časť s názvom *Nad hrobom (Ved en Grav)*. Kierkegaard v tomto spise vyzýva „svojho čitateľa“ (tak zvyčajne oslovoval recipienta svojich kníh), aby sa „venoval myšlienke na smrť,“ pretože ju považoval za prejav najvyššej vážnosti. V tejto súvislosti zdôrazňoval, že postoj k smrti, v našej terminológii obraz smrti, je akýmsi spolutvorcom človeka. Smrť a vedomie smrti musí byť vnímané veľmi vážne a byť súčasťou života.

Cieľom má byť aktívne úsilie dospieť k skutočnému a zameranému životu v kontexte nutnej rovnováhy medzi myšlienkou na smrť a na život (37). Prínosom tejto prvej časti monografie je autorkin akcent – v súlade s Kierkegardovou interpretáciou a zameraním – na hľadanie večnej pravdy. Kierkegaard musí byť vnímaný ako autor s kresťanským pozadím, preto je východiskom, že smrťou sa ľudský život nekončí. Je tu však prítomné aj kritické myslenie a pochybovanie, ktoré ku Kierkegardovi neodmysliteľne patrí.

O ďalších Kierkegardových spisoch, venovaných téme smrti, sa dozvieme v druhej časti Gabašovej monografie s názvom *Kierkegaard a diskurz o smrti*. V analýze vybraných diel dánskeho mysliteľa autorka dospieva k viacerým konklúziám, ako napríklad: *Nemoc k smrti* (1849) – „zúfalstvo ako nemoc k smrti“; *Pojem úzkosti* (1844) – kontext strachu dedičného hriechu; *Skutky lásky* (1847) – etická dimenzia vzťahu ja – ty. V dielach z roku 1843 *Bázeň a chvenie* a *Buď-alebo* (časť *Naj-*

nešťastnejší) je opäť prítomná téma zúfalstva, smútku, smrti a utrpenia. Autorka nielen analyzuje Kierkegaardove diela, týkajúce sa smrti, ale v rámci interpretácie a kritickej reflexie súčasnej doby upozorňuje na najdôležitejšie východiská, napríklad: „Základnou axiómou Kierkegaarda z hľadiska epistemológie je, že smrť je nevysvetliteľná, nedefinovateľná, neurčitá, jej rozhodnutie je rozhodujúce a myšlienka na smrť si vyžaduje vážnosť.“ (49) Tieto idey ďalej citlivo rozvíja a upozorňuje na dôležitosť holistického prístupu k pochopeniu Kierkegaardových postojov cez prizmu jeho autobiografie a úsilia o „osvetľovanie“ či „povzbudzovanie“ človeka k tomu, aby sa stal jednotlivcom pred tvárou Boha.

Monografia je výsledkom preukázanej znalosti Kierkegaardových diel, ale tiež sekundárnej literatúry, ktorej autori sa kriticky vyjadrujú k vybraným problémom v mysliteľovom diele (Barrett, Marino, Stokes). Vo vyváženom pomere je zastúpená aj literatúra z nášho kultúrno-filozofického prostredia.

Monografia je výsledkom preukázanej znalosti Kierkegaardových diel, ale tiež sekundárnej literatúry, ktorej autori sa kriticky vyjadrujú k vybraným problémom v mysliteľovom diele (Barrett, Marino, Stokes). Jej autormi sú napr. D. Hajko, E. Farkašová, O. Funda, R. Jemelka, P. Šajda, M. Petkanič, R. Králik a ďalší.

Kapitola *O kultúre smrti* tematizuje tzv. „kultúru smrti“ v súčasnej spoločnosti, ktorá osciluje medzi tabuizovaním a detabuizáciou smrti. Človek sa stáva súčasťou davu, systému, stráca sa jeho vlastné ja, absentuje individuálny čin a práve preto „zúfalstvo, odcudzenie, rezignácia na zmysel, nuda, ľahostajnosť, osamotenosť, pocity viny, úzkosť, úzkostné poruchy, strach – sú neodmysliteľnou súčasťou našej doby“ (104).

Posledná časť s názvom *Temný turizmus – novo-*

KIERKEGAARD

What I really lack is to be clear in my mind what I am to do, not what I am to know... The thing is to understand myself, to see what God really wishes me to do; the thing is to find a truth which is true for me, to find the idea for which I can live and die.

Journals 8/1/35

útokmi, atď. Autorka ako kulturologička upozornila na skutočnosť, že „popularita tohto druhu cestovania rapídne vzrastá a príčinou je akiste odklon od stereotypov v „masovom“ cestovnom ruchu“ (128). V rámci kritickej reflexie Katarína Gabašová venuje pozornosť motivácii thanaturistu a hľadá odpovede na otázky, súvisiace s popularitou tohto druhu turizmu. Ako príklady uvádza vlastný koncept tzv. falošnej vášne – „túžbe“ po smrti, princíp heterotópie, princíp turistickej sebarealizácie, atď. (124–125)

Monografia obsahuje anglické resumé ako aj menný register a spĺňa charakter vedeckej monografie.

Prínos monografie je tiež v tom, že autorka otvorila tému, ktorá je písaná s osobným zanietením a snahou priniesť do kierkegaardovského bádania nové prvky. Monografia je inšpiratívna a prínosom je interdisciplinárny presah psychológie, filozofie a etiky. ■

PHDR. MARTINA PAVLÍKOVÁ
Katedra Kulturológie FF UKF v Nitre

SLOVENSKÝ EVANJELIKÁLNY INŠTITÚT (SEVIN)

SEVIN je iniciatívou evanjelikálnych kresťanov, ktorí chcú verne naplniť poslanie Cirkvi „*byť svetlom a soľou Zeme*“ a tak prinášať hodnoty a vplyv evanjelia Ježiša Krista do každej oblasti života spoločnosti.

Spája nás presvedčenie, že naplniť toto poslanie je možné iba vtedy, ak budeme:

- verní Písmu
- kultúrne relevantní
- spoločensky angažovaní

Naše Ciele

1. Podpora a formovanie angažovaných evanjelikálnych kresťanov

1. Združovanie, networking a vytváranie priestoru pre osobný a odborný rozvoj
2. Koučing, mentoring, praktický výcvik a pod. individuálne aj skupinovo
3. Spolupráca a expertná podpora pre kresťanské skupiny, vzdelávacie inštitúcie a iniciatívy.
4. Publikovanie pôvodných aj preložených relevantných materiálov (webstránka, odborné články, recenzie, komentáre, blogy)

2. Koordinácia a reprezentácia slovenských evanjelikálnych kresťanov v spoločenskom dialógu

1. Sledovanie, vyhodnocovanie, analýza spoločenských trendov a iniciatív, ktoré majú vplyv na hodnoty v spoločnosti a postavenie kresťanov v nej
2. Vyjadrovanie sa k aktuálnemu daniu, vrátane organizovania spoločenských, politických a mediálnych akcií
3. Zapájanie sa do legislatívneho procesu, napríklad formou organizovania hromadných pripomienok verejnosti voči rizikovým právnym normám, vyjednávanie so štátnymi orgánmi
4. Reprezentovanie a tlmočenie názorov slovenského evanjelikálneho kresťanského spektra v spoločenskom diskurze

FÓRUM EVANJELIKÁLNYCH KREŠŤANOV, PRACUJÚCICH V ZDRAVOTNÍCTVE

organizuje: SLOVENSKÝ EVANJELIKÁLNY INŠTITÚT

kedy: 14. 11. 2015, od 9:00 do 17:00 hod.

kde: modlitebňa BJB, Horná Strieborná 5, Banská Bystrica

Z programu vyberáme:

9:40 **Čo znamená byť ľudský** – Hebrejom 2, 5–18 (ThDr. Ján Henžel, PhD.)

10:15 **Konflikty/krízy, ktorým čelí veriaci zdravotník**

(doc. MUDr. Pavel Smílek, PhD.)

14:20 **Svedectvá ľudí zo zdravotníctva**

(MUDr. Tomáš Henžel, MUDr. Róbert Nagypál)

15:30 **Život a smrť – v koho rukách?** (doc. ThDr. Pavel Hanes, PhD.)

- účastnícky poplatok 15€ zahŕňa obed, občerstvenie a konferenčné materiály
- registrovať sa je možné na tomto linku do 11. 11. 2015
- na konferenciu má prístup každý zaregistrovaný záujemca bez ohľadu na vek, dosiahnuté vzdelanie či náboženské presvedčenie
- prvých 20 registrovaných účastníkov dostane zdarma balíček materiálov od Dr. Petra Saundersa (kniha, DVD, študijný materiál + manuál pre vedúceho) o biblickom pohľade na zdravie (v angličtine)

MOŽNOSŤ ŠTUDOVAŤ NA INŠTITÚTE TCM

(Training Christians for Ministry)

Je tu mimoriadna príležitosť absolvovať evanjelikálne teologické štúdium, zamerané na prípravu kresťanov k praktickej službe v cirkvi a v spoločnosti. Solídne vzdelanie, ktoré možno využiť na diele Božom (akreditované programy MA, MDiv, certifikát v praktickej teológii – uznané v USA), je teraz dostupné aj pre záujemcov zo Slovenska za veľmi prijateľných podmienok.

Inštitút je možné študovať aj popri zamestnaní a VŠ štúdiu. Vzdelávanie v oblasti kázania, kresťanského formovania, poradenstva ale aj misie a medzikultúrnych štúdií je vhodné pre kazateľov, starších zboru, učiteľov, pracovníkov s mládežou i deťmi, zakladateľov zborov, sociálnych pracovníkov a pod.

Štúdium pozostáva z niekoľkých kurzov a prebieha v Rakúsku neďaleko Viedne, niektoré kurzy aj v Brne. Pri dostatku študentov zo Slovenska je možné otvoriť centrum vzdelávania aj u nás. Každý kurz trvá tri mesiace. Potrebná je dobrá angličtina, ale niektoré kurzy sú už preložené do češtiny.

Kontakt:

TCM International Institute
Haus Edelweiss
Sattelbach 16
A-2532 Heiligenkreuz N.Ö.
Austria Europe
www.tcmi.edu

Informácie o štúdiu:

Tibor Máhrík
Tel.: + 421 903 545 061
E-mail: tibor.mahrik@cb.sk

INZERCIA

Prenajmeme v Bratislave
čiastočne zariadený 4 izbový byt
103 m², s terasou 29 m²
v rodinnom dome.
Kontakt 0911 582 288.

Z ROKOVANIA RADY CIRKVI BRATSKÉJ OKTÓBER 2015

Spoločné modlitby uviedol Martin Jurčo textom z prvej kapitoly Nehemiáša.

Rada:

Vymenovala členov jednotlivých odborov:

Evanjelizačno-misijný odbor: predseda Peter Prištiak, Marek Jurčo, Slavomír Poloha, Jaroslav Tomašovský.

Odbor zakladania zborov: predseda Tomáš Grulich, Tomáš Henžel, Ján Máhrik, Milan Mitana, Ervin Mittelmann, Štefan Evin.

Študijný odbor: predseda Ján Henžel, Rastislav Betina, Juraj Kohút, Štefan Evin.

Finančný odbor: predseda Rastislav Števko, Jakub Kintler, Jozef Kerekréty, Miroslav Moravský, Ján Škula.

Internetový odbor: predseda Martin Jurčo, Jakub Kintler, Ján Nemšák, Ivan Žezula.

Stanovila termín konania Konferencie CB v Prešove na 13.-14. mája 2016.

Mala rozhovor s tajomníkom pre mládež Slavomírom Krupom po prvých mesiacoch jeho služby v tejto funkcii. Stanovila náplň práce tajomníka pre mládež.

Zobrala na vedomie stav ordinačného procesu súčasných vikárov (Ján Verčimák, Tomáš Henžel, Marián Cabada a Ján Máhrik). Ak bratia odovzdajú ordinačné práce do konca októbra, ordinačný proces môže pokračovať smerom ku Konferencii v roku 2016.

Odporučila, aby predseda pozval misionára Thomaasa Herwinga, ktorý pôsobí na kazateľskej stanici v Rimavskej Sobote, na kazateľské konferencie a seniorátne stretnutia.

Stanovila rozsah štatutárnych oprávnení riaditeľa Kancelárie Rady a jeho pracovnú náplň.

Uložila riaditeľovi Kancelárie a tajomníkovi pre mládež, aby prehodnotili stanovy občianskeho združenia Únie detí a mládeže a v prípade potreby navrhli zmeny. Poverila tajomníka pre mládež, aby v súčinnosti s Úniou a Radou CB pripravil návrh na členov správnej rady tohto o. z.

V súvislosti so skončením funkčného obdobia správnej rady a dozornej rady Diakonického združenia Betánia, účelového zariadenia Cirkvi bratskej, Rada pripraví menovanie nových členov týchto orgánov.

Rozdelila finančné prostriedky z daru - z nemeckého podporného fondu Evangelische Partnerhilfe. Podľa určenia fondu boli prostriedky rozdelené medzi kazateľov dôchodcov, vdovám po kazateľoch, kazateľským rodinám, ktorým sa narodilo dieťa alebo kde je niekto vážne a dlhodobo chorý.

Poverila pracovnú skupinu v zložení predseda, tajomník, riaditeľ Kancelárie a predseda finančného odboru prípravou metodiky využívania štátnych príspevkov pre jednotlivé kategórie zamestnancov cirkvi.

Zobrala na vedomie správu kazateľa Petra Prištiaka zo služobnej cesty v Margate (Anglicko) a kazateľa Martina Kačura v Glasgowe.

Poverila riaditeľa Kancelárie a predsedu, aby zaviedli funkčný spôsob distribúcie správ zo služobných ciest ostatným pracovníkom cirkvi.

Mala rozhovor so staršovstvom Zboru CB v Žiline, ktorý sa týkal toho, že v júni 2016 dosiahne pôsobenie kazateľa Tibora Máhrika v zbere maximálnu dobu 18 rokov. Načúvala argumentom kazateľa aj staršovstva, ktoré požaduje výnimku z maximálnej doby. Poverila tajomníka Rady CB, aby riadil v zbere hlasovanie o predĺžení mandátu kazateľa na obmedzenú dobu.

Poverila vizitátorov pre zbor v Michalovciach a Trenčíne, aby v rámci vizitácie vykonali aj revíziu hospodárenia zboru. Poverila riaditeľa Kancelárie, aby vykonal revíziu hospodárenia v Zbore CB Žilina.

Prípravil Štefan Evin

B. Piatko: Z konferencie CB v Bardejove

DVAKRÁT TOMÁŠ KOMRSKA

AUGUST 2015

ZOMREL

DANIEL HECZKO?

Daniel,
je nové ráno a Ty si v noci odišiel.
Kam?
Ostalo telo bez duše, ostala nádoba bez nápoja.
Prečo sa ľudia rodia a prečo zomierajú?
Spomínam si na Teba, Daniel, keď si býval vo vedľajšom byte na Cukrovej a štúdium teológie si si spetroval nočným behom po Bratislave. Občas som sa ku Tebe pridal, ale veľmi som Ti nestačil.
Išiel si za svojim cieľom a Tvoja zdatnosť naberala na kvalite vo všetkých smeroch.
Bol si tichý a takí vraj zdedia zem.
Potom si sa rozhodol ako pastier viesť iných a slúžiť iným.
Napokon, dalo sa to čakať – veď čo sa doma v detstve naučíš, po tridsiatke z Teba, ak chceš, alebo nechceš, vypláva von.
Dlhý čas som potom toho veľa o Tebe nepočul; veď o Tichých toho veľa počuť nie je, zato pokoj v Tvojej blízkosti bol hmatateľný.
Jedného dňa však Tvoja nádoba praskla, objavila sa trhlinka – ťažká choroba.
Keď nádoba praskne, začne z nej vytekať život. Lenže v Tvojom prípade ten život dával život iným v Tvojej blízkosti – ako je to možné?
Človek vynáša poklady zo svojho srdca a môže obohatiť iných, keď sa tak rozhodne.
Cez puklinu však uniká skutočný, neupravený obsah hlinenej nádoby a tu som zbadal ten zázrak – cez trhlinku presakoval život, skutočný život, ktorý dáva život iným.
Vtedy som to pochopil. Vo vnútri si mal ukrytý prameň – prameň so živou vodou, ktorý aj cez puklinu dával a dal život iným.

Dnes Tvoju suchú hlinenú nádobu bez jedinej kvapky života vraciame do zeme, kde sa čoskoro stane jej súčasťou.
Ale tá nádoba si nebol Ty.
Daniel sa odovzdal Kristovi a ten ho premeneného použil na zdroj života pre iných. Aj v zdraví, aj v chorobe.
Časť Daniela sa rozliala medzi nás.
Daniel nezomrel.
Ohňom života pretavené horčičné zrnko si zobral Otec ku sebe domov,
lebo iba tam vie zrnko vyklíčiť a vyrásť v neslýchanú podobu v nevidanej božskej atmosfére.

Pozemský život preverí a pripraví obsah každej nádoby.

Daniel, vidí sa mi, že si veľmi pestujeme glazúru na svojich nádobkách,
vidí sa mi, že do nich sypeme príliš veľa prísad a nehľadáme prameň – prameň živej vody.
Tvoj pokorný príbeh trasia nami ostatnými: Zobuďte sa – veď to podstatné je inde.
Kristovým dotykom sa voda mení na víno,
Kristovým dotykom sa človek mení na zdroj života a záhadou ostáva –
ako to, že práve v slabosti sa dokazuje Kristova láska?
To je to tajomstvo, ktoré nikto iný v celom vesmíre neponúka.
Rozmýšľam o tom, čo robím so svojou trhlinkou – trhlinkou, ktorá poznačuje môj život.
A hlavne, čo z nej vyteká – zloba, zúfalstvo, nenávisť alebo láska?

„Bože, vďaka za dar života. Bože, vďaka za pukliny a trhliny. Bože, vďaka za nalomený život Daniela, ktorý si nedolomil, za ďalší dôkaz zázraku lásky, za dôkaz, že to má zmysel.
Ty máš právo dať, Ty máš právo vziať. Prosím daj Maruške a Dorotke pokoj a nádej a zaodej ich láskavou ochranou, lebo veď: Ku komu by sme išli? Ty slová večného života máš.“
Amen. ■

OKTÓBER 2015

KEĎ SA PAŠERÁK

DOBREJ SPRÁVY

VRÁTI DOMOV

Rozpomienka na Stanislava Heczka

„No vítejte bratře,
dáte si koprovku?
Moc se mi nepovedla, ale snad vám nebude z toho zle – jo a ešte tu mám hrachovú polívku ze včera, nedáte si? Máte za sebou dlhú cestu a ešte delší před sebou.“
Tak uvítala moja mama známeho skromného brata s veľkým srdcom.
Občasné návštevy Stanislava Heczku v našom zborovom byte v Hradci Králové boli pre mňa vždy príjemným oživením.

Pod vysokým čelom, ohraničeným skromným ale dôstojným účesom sa rozlieval dobrosrdečný úsmev a milá reč s trocha iným prízvukom. Ako deväťročného chlapca ma napínala niečím dôležito-tajomne veľkým. Po obede sa vždy brat Heczko spolu s mojím otcom zatvorili v pracovni a mama zatiaľ umývala riad so zvláštnou dôstojnosťou.
Mal som si písať úlohy do školy, ale veľkosť chvíle a prítomnosť dobrodružného tajomstva mi to nedovolili.

Dva dni po jeho odchode sa u nás zastavila iná návšteva – dvaja páni v čiernych kožených bundách.

Boli zatvorení s otcom v jeho pracovni, kde sa ticho, ale ostro rozprávali. Mama sa ticho so slzami v očiach modlila na stoličke v kuchyni a ja som nemohol písať domáce úlohy, pretože akási neistota a zlo zaviali do nášho bytu.

Brat Heczko sa vybral na dobrodružnú cestu za Kristom a zobral vážne Kristovo povolanie, adresované bohatému mládeňcovi:

„Pod' a nasleduj ma.“

Na túto cestu životom si zobral so sebou aj výzvu apoštolu Pavla:

„Ako však budú vzývať toho, v ktorého neuverili? Ako uveria v toho, o ktorom nepočuli? A ako počujú bez kazateľa? Ako budú kázať, ak nie sú poslaní?“

Z brata Heczka sa stal pašerák dobrej správy na rôzne miesta, s rôznym nebezpečím.

Akým bol otcom, akým bol manželom?

Neviem.

Nikdy som u Heczkov nebol.

Avšak na nedávnom pohrebe jeho syna Daniela bolo možné nepriamo plastickejšie vnímať obraz ich vzťahu.

Otec býva milo prekvapený alebo nemilo zdesený, keď pozoruje svoje vlastné, dospelé deti.

Ako vychovával brat Heczko vlastné deti?

Neviem.

Sú otázky, ktoré sa nedajú sformulovať, sú odpovede, ktoré sa nedajú vysloviť.

Človekovi, ktorí nikdy nevidel les, ani skúsený hubár nevyvetlí, ako po hubách vonia ranným slnkom sa prebúdzajúca hora.

To musí človek zažiť.

Je zrejme, že ostré slová preletia detskou dušou ako šíp a zväčša nezanechajú zamýšľaný účinok, ale spôsobia rany, ktoré sa veľmi ťažko hoja.

V dieťati ostáva vôňa alebo pachúť toho, ako skutočne pozorovaný otec žil viac, ako to, čo hovoril a tá sa skôr či neskôr prederie na povrch.

Život syna Daniela nám o výchove jeho otca hovorí možno viac, než by sa na prvý pohľad mohlo zdať.

Veľkí muži často v práci pre Božie kráľovstvo zabúdajú na starosť o tých najmenších, ktorými bývajú ich najbližší a práve v nich čaká Kristus na pohár vody a pokojnú chvíľu objatia.

Tak ako Danielova, tak aj duša brata Stanislava prežila posledné roky života uväznená v sieti choroby.

Poslaná smrť prišla ako vyslobodenie, vďaka Kristovej smrti a vzkrieseniu,

pretrhala sieť trápenia a verím, že dnes sa otec spolu so svojím synom Danielom tešia v Kristovej prítomnosti a naplno prežívajú to, čomu každý z nich svojím spôsobom verili.

Verím, že až dozriem, budem sa môcť ku nim pridať, zacítiť vôňu večnosti

a porozumieť otázkam a odpovediam, ktoré som tu na zemi nevedel ani len sformulovať, tobôž vysloviť. ■

MALÝ POSTAVOU – VEĽKÝ SRDCOM

Spomienka na kazateľa
Stanislava Heczka

ANNA GAJDOŠOVÁ

Bol typický najmä svojou skromnosťou, pokorou a nekonečnou láskou. Počas môjho pobytu v metropole Moravy veľmi ovplyvnil aj môj život. A to nielen výkladmi Božieho slova, ale predovšetkým skutkami lásky. V jeho byte v budove modlitebne na Kounicovej ulici sa dvere takmer nikdy nezatvorili. Od rána do večera prijímali s manželkou najrôznejších hostí – známych či náhodných, zborových pracovníkov, ktorí mali v modlitebni rôzne aktivity, a v hojnej miere návštevy zo zahraničia. Nebolo zvykom každú návštevu vopred telefonicky ohlásiť, a tak sa v ktorúkoľvek dennú či nočnú hodinu v rodine Heczkových objavili postavy so slovami: „My zdes“. Prichádzali pre duchovný pokrm – ruské Biblie. V kufroch si odnášali domov aj iné potrebné veci.

So svojimi otázkami o duchovných veciach som často zamierila k tomuto kazateľovi. „To máme hostí! Pod' ďalej!“ – vítala ma vo dverách jeho usmiata tvár. Pri

rozhovore ma manželka ponúkla čajom a koláčikom. Vždy sa so mnou pomodlil. Nikdy nikomu nepovedal, že nemá čas. Niekedy sa v byte stretlo aj viacero návšteví. Pohostinnosť Heczkových nemala hraníc. Útulné zariadenie obývačky vyžarovalo teplo a prijatie, veľký strieborný ruský samovar na stole príjemne dotváral atmosféru Východu.

V roku 1989 – v čase veľkých spoločenských zmien – oslavoval brat Heczko 60. narodeniny. Tento rok bol pre neho najťažším. Za vlády Gorbačova sa otvorili hranice a do brnianskeho zboru prúdili hostia z Ukrajiny. V tomto roku navštívilo ich rodinu 139 hostí. Zároveň vypravil desiatky kamiónov s humanitárnou pomocou na východ. Do týchto činností som sa zapojila i ja. Jednou z nich bola príprava vriec so šatstvom. Po ranných modlitbách (o pol siedmej už brat kazateľ, oblečený v obleku, čakal v bočnej miestnosti modlitebne, kde sme sa hodinu modlili) kto mal čas, ostal pomáhať s „pytlovaním“. Vrečia sme museli poctivo plniť až po samý okraj. „*Musíme pracovať rýchlo,*“ – rád nás posúril. V jeho garáži stáli namiesto auta vrečia s oblečením. Niekedy, keď bolo veľa práce, pozval pomocníka na obed. Obdivovala som, ako manželke vždy milo poďakoval za jedlo a kým sme ešte prehľadali posledné sústo, on už umýval riady.

S ľahkosťou nás motivoval k službe. Mňa zapojil do rozhovorov a tlmočenia hostom z Východu aj zo Západu. Vtedy len málo ľudí aktívne ovládalo cudzie jazyky, no on bleskovo „prepínal“ z jedného jazyka na druhý.

Učili sme sa od neho dávať. Doslova rozdával samého seba a láskou prikrýval rôzne problémy a nedostatky. Aj najtvrdšie srdce obmäkčil svojím ospravedlnením ako prvý. Raz som prišla po niekoľkých rokoch na návštevu a on práve musel niekam odísť. Doma ma čakal list s prosbou o odpustenie, že na mňa nemal čas.

Stanislav Heczko až do svojho vysokého veku neprestal byť aktívnym v službe doma a na Ukrajine, ktorú miloval. Pamätám si, ako sa jedno nedeľné ráno vrátil z misijnej cesty bez topánok, ktoré tam daroval chudobným. Cez hranice prevážal Biblie, literatúru, šatstvo. S ďalšími bratmi nosil aj peniaze v špeciálne upravených podrážkach, ktoré im raz v silnom lejaku premokli. Finančné prostriedky slúžili na stavbu modlitebni. Brat Heczko v Zakarpátí pomohol zriadiť päť pekární. Svoje zážitky zo služby a z ciest zhromaždil v autobiografickej knihe „Mosty lásky“, ktorú vydal v niekoľkých jazykoch. Druhá rozšírená verzia vyšla pri príležitosti jeho 80. narodenín a 100. jubilejnej cesty na Východ. Veľmi si prial, aby bola knižka preložená aj do angličtiny. Mala som privilegium pomôcť mu splniť jeho pranie a zapojiť sa do jej zrodu.

Mosty, ktoré vybuďoval, fungujú dodnes. Šla som po nich.

Popri smútku nachádzam vo svojom srdci miesto pre vďačnosť za výnimočného Božieho muža.

„Pamätajte na svojich vodcov, ktorí vám hovorili slovo Božie, a pozorujú, aký bol východ a koniec ich obcovania, napodobňujte ich vieru.“ (Židom 13, 7) ■

STANISLAV HECZKO

sa narodil v roku 1929 vo Vendryni na Tešínsku. Vyrastal v chudobných pomeroch. Študoval na obchodnej akadémii v poľskom Těšíne a popritom sa venoval atletike. Po maturite sa rozhodol pre Pána Ježiša a vyštudoval Evanjelickú teologickú fakultu v Bratislave a v Prahe. Skoro desať rokov pracoval v rôznych podnikoch a popritom slúžil ako laický kazateľ v Ostrave a Veľkej Lhote. Do práce cestoval na motorke a pracovisko sa mu stalo misijným poľom. Od roku 1966 bol kazateľom zboru v Českom Těšíne až do roku 1983, kedy bol povolaný do Brna.

AKO SOM PRIŠLA DO KRÁĽOVSTVA

ANNA ČINČURÁKOVÁ TIPULOVÁ

Stála som na úbočí jedného z kopcov a dívala sa na tú nádheru. Možno som v tej chvíli ani netušila, kde som, ani ako som sa ta dostala. Kto vie?! Bola som pozvaná na kráľovskú hostinu. Ja, úplne obyčajná. Princenzné mávajú oblečené nádherné hodvábne šaty a minimálne striebornú korunku na hlave, a tiež topánky z drahšej slonoviny. Ja som nemala nič, iba žlté vyťahané tričko, nemoderné ošúchané rifle, ktoré som nosievala na prechádzky, a... knihu. Vravím – celkom obyčajná! Celkom obyčajne špinavá, celkom obyčajne škaredá, celkom obyčajne drzá a neposlušná a mohla by som takto pokračovať donekonečna. Jednoducho – obyčajná!

No potom sa to stalo. Tam, na tom úbočí okolo mňa, padla hustá mliečna hmla, takže som nedokázala urobiť jediný krok. V srdci som sa aj trošku bála. Povedala by som, že viac ako dosť, ale to by ste sa mi smiali, a tak poviem, že iba trošku. Nedovidela som ani na knihu, ktorú som držala v rukách, ani na svoje vlastné nohy, ktoré začali robiť neurčité nekoordinované pohyby, na koniec nosa... na nič. Akoby som ani nebola a zároveň bola až tak intenzívne, ako nikdy predtým. Počula som vlastný dych a tlkot splašeného srdca, ktoré tušilo, že je zle. A potom... kónské kopytá! Kôň? „Nie, to nie je možné...!“ Dupot kopýt sa približoval, dokonca sa mi zdalo, že je už celkom blízkučko pri mne... A zrazu sa hmla rozostúpila, vytvorila malý koridor (presne tak, ako keď sa rozostúpilo Červené more, keď cezeň prechádzali Izraelci) a v diaľke som zbadala bielu postavu. S neuveriteľnou dôstojnosťou a vážnym výrazom v čistej tvári zastal predom mnou niekto neopísateľne nádherný. Mal krištáľovo modré výrazné oči, ktoré rozrážali hmlu okolo mňa. Bol plný svetla. Bujné vlasy jemne zvlnené mal až po zem, vysoké čelo; biele šaty okolo neho mierne vanuli a všimla som si, že vlastne nestojí na zemi, ale sa vznáša. Chcela som sa ho dotknúť, no on sa dotkol mňa. V tej chvíli som si uvedomila svoju úbohosť – to, ako tu stojím oproti nemu špinavá a obyčajná a on... to bol kontrast! Mal nápadne veľké krídla, ktoré z neho robili veľmi krásneho a silného tvora a do ktorých som sa mohla pokojne schovať, keby som mala odvalu. To som však pochopila až neskôr, že anjeli sú silní práve preto, lebo ich vidíme s krídlami. Aj my by sme mohli byť takí silní, keby sme ich chceli... Dokonalé stvorenie! Za pásom mal meč. On mi povedal o kráľovstve. A ako tak o ňom rozprával, zrazu som stála uprostred neho – uprostred Kráľovstva Lásky. Ak si myslíte, že tento príbeh bude o mne, veľmi sa mýlite. Ja v ňom zohrávam iba takú rolu, ako každý človek na zemi, každý jeden z nás – jeden kúsok z puzzle, kúsoček z úžasnej mozaiky, ktorú vidí iba Veľký Umelec. Iba obyčajné dievča vo vyťahanom tričku – človek, ktorý dostal pozvanie na kráľovský dvor.

Kráľovstvo Lásky. Kráľovstvo, kde čas nehrá žiadnu rolu, lebo je úplne iný ako ten náš. Kopce, ktoré sú práve také vysoké, aby sa na nich deti mohli v zime sánkovať a v lete po nich behať a zbierať tie najdokonalejšie a najpestrejšie kvetinky pre svoje maminky, sa tiahli okolo kráľovstva aj cez neho poza obydlia ľudí. Štíty vrchov lemovali túto nádheru a zvyrazňovali jej dokonalosť. Zdalo sa mi, že na nich vidím kamzíky, orly, svište a všetky tie lesné zvieratá tak blízko, ako keby boli na dosah ruky. Na prechádzke ste mohli kedykoľvek vidieť na lúke malú veveričku, ale aj leva, ležiaceho vedľa ovečky a pritom sa vám vôbec nič nemohlo stať. Nikto sa nebal medveďa ani divkej svine, pretože tie boli úplne neškodné.

Ludia sa starali o svoje záhrady, v ktorých bolo veľa rozličných kvetov, čo nikdy nevädli a stromov, ktoré prinášali chutné ovocie niekoľkokrát do roka. Otcovia mali čas na svoje deti a vedeli odložiť akúkoľvek prácu, aby sa s nimi mohli pohrať alebo odpovedať im na otázky, ktoré sú pre deti vždy veľmi dôležité. Aj manželia sa spolu rozprávali, trávili spolu čas a milovali sa. V kráľovstve neboli žiadne rozvody ani vojny. Nikto ani nevedel, čo vôbec taká vojna je, ani čo je to vláda či nejaká hospodárska kríza, pretože kráľovstvu vládol Dobrý Kráľ, ktorý sa o všetko veľmi dobre staral. Každý mal, čo potrebuje. Nebolo tam chudáka, ktorý by nemal čo jesť, ani dieťaťka, ktoré by nemalo mamičku. Rodiny sa stretávali a rozprávali so svojimi susedmi, spolu sa hrali, spolu pracovali a spolu jedli. Obyvatelia kráľovstva veľmi milovali svojho Dobrého Kráľa! Skladali o ňom piesne a neustále ho spomínali vo svojich rozhovoroch. Nikdy na Neho nezabúdali a boli mu veľmi vďační za všetko, čo im dáva.

V kráľovstve má každý svoju úlohu. Žiaden človek nie je iba tak. Každý má presné poslanie, ktorým ho Dobrý Kráľ poveril. Každý dostal špeciálny dar, ktorý mu mal pomôcť pri plnení stanovených úloh pri službe ostatným. Ten, čo v kráľovstve piekol chlieb, mal dlane presne také veľké, silné a ohybné, aby nimi mohol zamiesiť cesto. Husliar – hudobník – dostal dlhé tenké prsty a veľké citlivé uši, aby, keď priloží sláčik o struny, z nástroja vytryskli zázračné melódie. Ženy, ktoré šili oblečenie, mali presne tak zakrivené chrbty, ako bolo potrebné k šijaciemu stroju, a každá z nich mala k tomu ešte niečo špeciálne: jedna trpezlivosť vyšívaj kvetinky a rôzne ornamenty na oblečenie, iná šikovnosť rýchlo pozošívaj košelu, iná zas štipku citlivosti a veľké uši, aby pri svojej práci mohla vypočúť ďalšiu, ktorá rozprávala o tom, čo prežíva. Učiteľ dostal dar múdreho slova, aby žiaci rozumeli tomu, čo im vysvetľuje; ockovia dostali veľké plecía, aby dokázali uniesť zodpovednosť za svoje rodiny a maminky zas úsmev na tvár a veľké srdce, do ktorého sa vmestí veľmi veľa detí...

1. kapitola

MALÍ OBYVATELIA

„Poznáš Ho? Videla si ho už?“

Počula som, ako sa rozprávali medzi sebou dve deti, keď som prechádzala okolo malého nízkeho domčeka. Sedeli na múriku a v rukách mali gumené postavičky zvierat, s ktorými sa hrali. Hannah dvihla hlavu k bratovi. Mala len 4 roky, ale bolo to veľmi šikovné dievčatko, plné vtipu a lásky k iným ľuďom.

„Koho myslíš?“ – hľadela s vážnosťou v drobnkej tvári na Samuela. „No Dobrého Kráľa! Nášho Kráľa!“ – odpovedal významne a pritom stíšil hlas, akoby sa bál, že ich bude niekto počuť. Hannah pokrútila malou podlhovastou hlavou.

„EE. Nevidela som ho. Ale... určite je dobrý! Mamička mi povedala, že je veľmi dobrý. Že všeličo pustil...“ – zháčila sa a rozmýšľala, hľadajúc vhodné slovo.

„Odpustil, Hannah, nie pustil“ – opravil ju o rok starší Samuel a zasmial sa.

„No dobre, tak odpustil!“ – zopakovala roztrpčene, že veľký brat je zas v niečom o krok vpred. „Takže veľa odpustil dlžníkom. A že ich vôbec nepotrestal. Vieš, kto sú to dlžníci?“ – pýtala sa pre zmenu ona. „Neviem... a ty vieš?“

„Nie, ani ja...“ Deti zmlkli a Samuel iba poznamenal:

„Hm... tak chceš povedať, že im všetko odpustil?“ Hannah prikývla. „Tak to musí byť naozaj veľmi dobrý!“ Znova sa zamyslel a dodal: „Lepší ako naša mamička... aj tá nás niekedy trestá, keď robíme zle.“

„Môžem sa s vami hrať?“ – vybehlo z domčeka malé copaté zlatovlasé dievčatko, pripravené na všetko. Za sebou ťahala mladšieho brata. Samuel sa pozrel veľmi významne na Hannah.

„Nie, nemôžeš! Si príliš malá!“

„Nie som malá!“

„Ale si!“

„A nie som!“ – dala sa Katarína do plaču. Možno by tam tvrdohlavo dupkala nôžkami, keby medzitým neprišla mamička. Zobrala Katarínku na ruky a pohľadila po vláskoch. Malý Daniel sa jej plietol pomedzi nohy, akoby sa bál, že ho mamička nechá.

„Čo sa tu stalo, deťurence? Katarínka, neplač! Znova nariekaš?“

„A Samuel mi povedal, že som malá a nechce sa so mnou hrať!“

„Je to pravda?“ – vyzvedala. Samuel zahanbene sklonil hlavu.

„Áno, je!“ – skočila do vyšetrovania Hannah. „A ja by som sa s ňou pohrala, ale keď Samko nechcel!“

Hannah: Anjel

„Deti, nechcem tu počuť žiadne hádky! Samuel, ospravedlň sa sestre! Náš Kráľ by nebol s vami spokojný, keby tu bol. Nemá rád, keď sa v kráľovstve hašteríme. A teraz pozbierať hračky, aby neostali ležať cez noc v tráve a ideme dovnútra. Stmieva sa.“
Deti okamžite zmĺkli a začali zbierať svoje hračky.

2. kapitola

SAMUEL, ANJEL A PRÍŠERY

Pri večeri mamička vybrala Knihu a začala z nej čítať. Deti počúvali a veľmi sa tešili z toho, že môžu byť všetci spolu. Otecko im potom porozprával, ako sa ku Knihe dostali a ako ju musia strážiť, aby im ju nikto, ale nikto nikdy nevzal. Potom si sadol ku klavíru a začal hrať. Spievali piesne, ktoré boli o Dobrom Kráľovi. Deti poskakovali a tancovali... To bolo radosti! Samuel už vôbec nepovažoval Katarínu za malú. A Katarínka mala namiesto slzičiek úsmev na tvári. Keď ocko začal hrať, úplne sa zabudlo na všetko zlé. Vždy, keď ocko hral a oni spievali, bolo to, ako keby sa v ich srdciach rodilo niečo nové, a to zlé hynulo. Stávali sa z nich lepší ľudia. Uctievali Dobrého Kráľa a ten im záračne dal pokoj a lásku, ktoré tak veľmi potrebovali.

A ešte niečo sa v tej chvíli stalo: Vždy, keď zazneli tóny starého klavíra, uprostred izby zastala bytosť celá biela so žiariacou tvárou, prenikavým pohľadom, vanúcimi šatami a bujnými vlasmi až po zem. A povedala im: „Váš Kráľ vás má veľmi rád!“ Tiež im pripomenula všetko, čo majú robiť, aby sa im žilo v kráľovstve dobre. Bolo to prvý raz, čo túto prítomnosť úžasnej bytosti zažil Samuel, pretože nie všetci obyvatelia domčka vždy videli túto bytosť a každý, kto ju zažil prvýkrát, bol trochu vystrašený. A o to viac sa báli ľudia, ktorí niečo vyvedli. Tiež sa báli tí, ktorým zhasol plamienok, o ktorý sa mali starať. Bol to veľmi drahý a vzácny dar od dobrého Kráľa. A bol to jediný príkaz, ktorý dobrý kráľ dal svojmu ľudu. Jediný dôležitý príkaz, ktorý mali všetci plniť: Staráť sa o plamienok!

Aj Samuel sa teraz bál a bál sa preto, lebo pred chvíľou bol k svojej sestre veľmi neprijemný. Napriek všetkej radosti, čo práve zažil, zrazu sa malá hnusná príšerka vyškrabala na jeho plec a začala mu škrtiť hrdlo tak, že sa mu ťažko hltalo a dych sa mu zrýchľoval. Z príšerky sa stala príšera, väčšia a väčšia, ohla mu chrbát a nasmerovala jeho zrak práve na tú chvíľu, keď vonku nepekne vyštekol na Katarínu. Šepkala mu do ucha: „Si veľmi zlý chlapec! Nemáš tu čo robiť. Dobrý Kráľ sa dozvie, aký si a nebude ťa chcieť na svojom dvore!“ Samuel už-už urobil krok, aby utiekol z izby, ako mu prikázala príšera: „Chod' preč! Nech ťa nevidí! Rýchlo! Ujdi do bezpečia!“ – opakovala. Nikto ju nevidel a nepočul, iba tá bytosť s dlhými vlasmi až po zem. Zastala si rovno pred Samuelom a nedovolila mu ujsť. Samuel zdvihol vyplášený zrak a pozrel sa na bielu bytosť. A pri tej nádhere sa mu vyjasnil zrak. Už nehľadel na chvíľu, keď vyštekol na Katarínku. Hľadel na krásnu neopísateľnú bytosť, ktorá v ňom vzbudzovala túžbu a bázeň zároveň. Anjel načiahol svoju mocnú ruku a zobral mu z pliec to, čo ostalo z príšerky. Tá sa chvíľu

metala v jeho rukách a škriekala a Samuel na to hľadel, ako by to bolo jeho víťazstvo. Anjel sa na neho usmial a otvoril pomyselné okno, cez ktoré sa dalo vidieť až na kraj sveta, a šmahom hodil príšeru veľmi veľmi ďaleko a potom zatvoril okno.

„A teraz môžeme pokračovať,“ – povedal anjel a priblížil sa k Samuelovi. Posiela ma Kráľ! Chce sa s tebou stretnúť. Si pre neho veľmi dôležitý, Samuel, a má pre teba zvláštne poslanie.“ Anjel zdvihol Samuela zo zeme a položil si ho pod svoje krídlo. Bol to neuveriteľný pocit bezpečia a nedotknuteľnosti. Potom pokračoval: „Odteraz sa už nikdy nemusíš báť, keď sa objavím, pretože tvoje viny sú odpustené. A nebudeš potrestaný za to, že si bol zlý ku Kataríne, ani k ostatným deťom. Kráľov Syn zobral vinu na seba a neublížia ti žiadne príšery, hady ani draky. A Kráľ ti posiela dar.“

Anjel strčil ruku za pás, kde máva meč, ale to, čo vybral, Samuela veľmi prekvapilo. Bol to malý plamienok. Krásny horiaci plamienok! Dar od Kráľa. „Vieš, aký je kráľov príkaz?“ – spýtal sa anjel, akoby ho skúšal a trochu sa pousmial, keď Samuel smelo odpovedal:

„Staráť sa o plamienok, aby nezhasol.“

„Presne tak“

„Nič iné?“ – pýtal sa Samuel, ako by to bola ľahká vec.

„Staráť sa o plamienok je to najdôležitejšie.“

V izbe sa trošku zotmelo, pretože anjel začal miznúť. Samuelovi to bolo zrazu aj ľúto, chcel ho na chvíľu držať. „Počkaj! A ako sa mám starať o plamienok? Ja to vôbec neviem! Len viem, že je to ťažké, to mi hovorieva mamička...“

„Čítaj si Knihu! Nezabudni si ju čítať! A vždy, keď budeš chcieť, prídem, aby som ti dal to, čo potrebuješ.“

Anjel zmizol. Samuel kľachiaci na kolenách si ešte raz premietal v hlave, čo sa práve stalo. Opakoval si jeho slová, aby nezabudol ani na jediné. Vedel, že sú dôležité, pretože sú od Dobrého Kráľa. Na to bol dosť bystrý, aj keď bol ešte len malým chlapcom. Potom precitol a poobzeral sa okolo seba. Deti ešte stále radostne tancovali, pretože nevideli anjela, alebo ho možno videli v inej podobe, ako ho videl on. Ocko sa na neho usmial spoza klavíra, akoby mu chcel povedať: „Samuel, dnes si bol pozvaný aj ty na kráľovský dvor! Tešíme sa s Tebou! Už nie si iba také malé nerozumné dieťa, už nie si iba naše dieťa – si dieťa Dobrého Kráľa.“ To všetko dokázal Samuel vyčítať z jediného pohľadu. Potom k nemu pristúpila mamička a pošepkala mu: „Samuel, vieš kde ukrývame Knihu?“ A tajnostkársky na neho žmurkla. Radostne prikývol a vybehol hore do podkrovia, aby ju priniesol. Držal ju v rukách. Vedel, že je veľmi dôležitá, čo je v nej napísané, a aj keď ešte nevedel čítať, tešil sa na to, čo bude čítať otecko. A ten čítal. Zrazu Samuel videl všetko pred sebou. Videl dlžníka, ktorý kráľovi dlhoval veľa peňazí a presne vedel, ako sa asi cítil. A potom videl aj toho druhého a tiež, ako im kráľ všetko odpustil!

„Hannah, už viem, čo znamená, keď ti niekto všetko odpustí... a už viem, kto je to dlžník!“ ■

(Pokračovanie v budúcom čísle)

VERTE

MIROSLAV KOCÚR
(Teológ, publicista,
vysokoškolský pedagóg)

V konfrontácii s inými kultúrami máme dnes v Európe strach o našu identitu, o naše hodnoty a o našu budúcnosť. Nemecká kancelárka v tejto súvislosti poznamenala, že je zaujímavé, že tieto obavy najčastejšie vyjadrujú ľudia, ktorí o kresťanstve nevedia skoro nič a už vôbec nič z toho nebolo až doteraz vidno v ich praktickom živote. Angela Merkelová pri preberaní čestného doktorátu na univerzite v Berne začiatkom septembra takto naznačila svoju úroveň reflexie európskej identity. Jej východoeurópska identita sa za roky života v zjednotenom Nemecku vyvinula na identitu obyvateľky globálnej komunity. Nebojí sa, že by Nemecko nezvládlo výzvu, pred ktorú ho postavila dnešná situácia. Jej osobné presvedčenie aj jej kresťansko-demokratické zameranie dozrievalo v čase dynamických spoločenských a geopolitických zmien. Skúsenosti s využitými príležitosťami na spoločenské premeny jej dávajú morálne právo aj štátnickú istotu, že Nemecko zvládne aj tento dramatický moment dejín.

Výzvou pre nemecký optimizmus je však fakt, že pri ďalšom výročí pádu berlínskeho múru sa okolo niektorých mladých členských krajín EÚ znovu začínajú stavať bariéry a ploty. Sú tu krajiny a národné štáty, ktoré nemali šťastie na staršieho brata, ako to bolo v prípade západného a východného Nemecka. Spoločenské inštitúcie, súdnictvo, kultúra aj dejiny ostali v zajatí národných mýtov nereformované a plné stereotypov starých čias – často aj s ich nositeľmi. Ekonomický vývoj považujeme za samozrejmy a máme pocit, že to všetko okolo nás nám patrí a je to samozrejmé, lebo iní majú ešte viac a majú sa ešte lepšie ako my. Tento konzumný európsky štandard nám zahmlieva pohľad na európske hodnoty – slobodu,

demokraciu, ľudskú dôstojnosť a osobné či občianske práva, ktoré sme dlhé desaťročia nevníмали ani ako možnosť. V ich kontexte vnímame aj náboženskú slobodu ako niečo samozrejmé. Možnosť slobodne sa hlásiť k našej viere je však často v príkrom kontraste s našim spôsobom života. Vo verejnom priestore máme túžbu hovoriť o Bohu vtedy, keď nás to až tak veľa nestojí. Kresťanské životné postoje sú však pragmaticky moderované, ak sa treba postaviť spoločenským hriechom, ako sú korupcia, klientelizmus, sociálna či justičná nespravodlivosť.

Verte. Keď som uvažoval o tom, čo sa dá napísať dnes o tom, čo sa okolo nás deje, tak mi napadlo jednoduché: robte to, čo máte.

Politici by mali poctivo spravovať štát. Ministri by mali verne slúžiť. Poslanci by mali spoľahlivo a zodpovedne vykonávať svoj mandát. Lekári by mali poctivo liečiť. Sudcovia by mali poctivo slúžiť spravodlivosti, šoféri autobusov by mali bezpečne dopravovať svojich cestujúcich. Veriaci by mali v tejto dobe naozaj veriť.

K duchovnej a intelektuálnej poctivosti patrí preto v duchu konštatovania Angely Merkelovej každodenné vnímanie našej európskej identity, ktorá významne vychádza z kresťanského civilizačného dedičstva. Hlboké a autentické prežívanie vlastného presvedčenia nemôže byť vystavené vonkajším otrasom politického či kultúrneho charakteru. Sociálna či politická solidarita je len občianskym vyjadrením prijímania ľudí v krajnej situácii v duchu zlatého pravidla. Teraz máme konať tak, ako by sme aj my očakávali od iných, ak by sme sa v krajnej situácii ocitli my sami. Hlboká viera sa preto nemusí ničoho báť. Stačí, ak má veľkosť povestného horčičného zrnka. No aj o tom je potrebné vedieť sa rozprávať a hľadať najlepšie riešenia. Zachovávanie pravidiel a rešpekt k životu v spoločnosti, v ktorej ako Európania žijeme, má byť zdrojom nášho optimizmu, že výzvu intenzívnej konfrontácie s inými kultúrami zvládneme s otvorenými srdcami aj bránami, a nie za plotom či múrom. Namiesto tvrdohlavého vyvolávania strachu a istôt politického kalkulu môžu kresťania opäť raz svojmu okoliu ukázať, čo je to, keď tomu, o čom tak radi rozprávajú, aj naozaj veria. ■

